СОВЕТ ХУУЛИИН ҺАЙХАНДА СОЁЛОЙ ДАЛАЙ БИЛТАРНАЛ!

БУРЯТ ОРОНОЙ БЭЛИГТЭН МОСКВА ХОТЫНХИДТОО МАГТУУЛНА

БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряд Үнэн

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган

№ 286 (9118) | 1959 оной декабриин 5, суббото | Сэн 20 мүнгэн

...ДУУДАЙ ХОЛБООНОЙ НАЙДАМТАЙ ТУЛГУУРИ, АРЮУН ТҮРЭЛ ОРОМНАЙ, АЛДАРШЫШ!

Советскэ Конституциин баясхаланта Үдэр

...ай баатар арадай туйлаһан ...элхэйн-түүхэтэ илалтануудые ...та ёһоор батадхаһан, комму...н орьёл өөдэ дабшаха гэгээн ...э замымнай туяаруулһан Со...Конституциин Үдэрые мүнөө ...эмдэглэжэ байнабди. СССР-...нституциин баталан абтаһан ...а хойшо 20 гаран жэл үнгэ-... Энэ үе соо Советскэ Союзай ...ическэ, экономическа хүгжэл-... революционно удхашанартай ...хэ хубилалтанууд болоо, со-...стическэ демократи улам саа-...а хүгжэн бадараа. Иимэ гай-...аг үедэ, манай ороной үргэн ...йсатайгаар коммунизм бай-...ха эхилһэн үедэ, энэ баясха-... һайндэрөө тэмдэглэжэ бай-... бүришье баяртай, урматай-

...ет гүрэн—үнэхөөрөөл арад ...засаг, тэдэнэй аша туһада ...улагдаһан гүрэн, тиимэһээ ...бэхи, диилдэшэгүй ехэ хүсэтэй ...эжэ В. И. Ленин һургадаг бай-... КПСС-эй XX съездһээ хойшон-... соо оронойМнай политическэ ...айдалда илангаяа ехэ хуби-...а болоһон, шэнэ сагай шэнжэ ...р тобойсо бэелжэ эхилһэн, ... ниитэ арадай эдэбхи хэшээл ...ээлэшэгүй ехээр дээшэлһэн ...а. Коммунистическэ парти, Со-...э правительствын абаһан шу-... хэмжээнүүдэй ашаар бүгэдэ ...зон засаг түрэеэ, ажахы бо-... соёл культураяа хүтэлбэрилхэ ...тэ улам эдэбхитэйгээр хабаа-...на. Жэшээлэн хэлэхэдэ, про-...ленность болон барилгые хү-...эрилхэ гурим шэнэдхэн хубил-...а, МТС-үүдэй машина, техни-...олхозуудта худалдагдан үгтөө. ...эд байхада нютагуудтахи ор-...уд эдэ асуудалнуудаар бүри ...рхэтэй болоо, тэдэнэй болон ...шадай харюусалга, үүргэнь ...эд дээшэлээ бшуу. Мүн ажа-... болон соёл культурын асуу-...уудые шиидхэлгын, мүнгэ һо-...олго болон түсэблэлгын талаар, ... болон захиргаанай ажал-...лгын асуудалнуудаар союзна ...убликанууд бүри ехэ эрхэтэй ...нхой. Эдэ бүгэдэ—советскэ со-...истическэ демократиин бодото ...эл, тэрэнэй хүгжэлтын толото-...шөө нэгэ гэршэ мүн болоно.

...вет хүн бүхэнэй ажаллаха, һу-..., амарха эрхэ СССР-эй Кон-...уци дотор алтан үзэгүүдээр ...гдэхэһээ гадна, бодото хэрэг дээрээ бүрин бэелүүлэгдэжэ байдаг. Промышленность, хүдөө ажахы болон эрдэм наукые эрид түргэнөөр хүгжөөһэнэй үндэһэ һуури дээрэ бухы арад зонойнгоо ажана байдал, соёл болбосорол дээшэлүүлхэ зорилгодо түүхэтэ долоон жэлэймнай түсэб шэглүүлэгдэнхэй. Мүнөө орон доторнай хүдэлмэриин богони үдэртэ орохо, үргэн далайсатайгаар эрдэм һургуули шудалха, хүхюун сэнгэлигээр амарха тушаа дэлхэй дээрэ үзэгдөөгүй ехэ хэмжээ-ябуулга бэелүүлэгдэжэ байнхай. Иимэ ехэ эрхэтэй, арюун һайхан уялгатай байхадаа коммунизмын илан мандахын түлөө аһан шадалаараа хүдэлхөөршье, һурахааршье гээшэл!

Манай орон дотор үргэн ниитэ арад зон гүрэн түрэеэ хүтэлбэрилхэ эрхэеэ Соведүүдээр дамжуулан бэелүүлдэг юм. Ушар иимэһээ коммунизм байгуулгын үедэ Соведүүдэй үүргэ, нүлөөнь бүри дээшэлээ. Энэ юун дээрэһээ харагданаб гэхэдэ, Соведүүдэй хүдэлмэридэ бүри олон депутадууд хабаададаг болоо. Хэрбээ 1957 ондо Бурядай АССР-эй нютагай Соведүүдтэ 5749 хүн һунгагдаһан байгаа һаа, мүнөө 6756 депутат һунгагданхай. Тэдэнэй тоодо 2261 эхэнэр, 3716 хүдэлмэришэд, колхозинигууд нютаг нютагайнгаа гол шухала асуудалнуудые шиидхэлсэжэ байдаг. Гэхэтэй хамта, Соведүүдэй хүдэлмэрийе улам саашадань һайжаруулха, арад зонтой тэдэнэй байгуулдаг холбоо барисаае бүри нягта болгохо тон шухала.

КПСС-эй XXI съездын заабариин ёһоор, советскэ демократиин хүгжөөхэ тудам гүрэнэй түлөөһэтэ захиргаанай дүүргэдэг үүргэ улам бүри олонниитын хүсэ, эдэбхеэр бэелүүлэгдэдэг боложо байна. Тиимэһээ гүрэнийе хүтэлбэрилхэ хэрэгтэ профсоюз, комсомолой болон бусад олонниитын организацинуудай үүргэ улам дээшэлнэ.

Түрэл Коммунистическэ партяа тойрон бата нягтаар жагсаһан совет арад, тэрэ тоодо Бурят оронойМнай ажалшад долоон жэлэй асари ехэ түсэб болзорһоонь урид дүүргэхэ гэһэн арюун сэдьхэлэй нэгэл хүсэлэнтэй. Тиимэһээ мүнөөдэр СССР-эй Конституциин Үдэр тэмдэглэжэ байхадаа тэдэнэр саашадаа бүри эршэмтэйгээр ажаллаха, улам оролдосотойгоор һураха байһанаа үшөө дахин мэдүүлнэд.

...он үхибүүдтэй эхэ В. А. Климашевскаяда Эхэ Герой гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдобо

...урядай АССР-эй Заиграйн ай-...ай Заиграй тосхоной гэрэй эзэн ...эр **Климашевская** Варвара ...рьяновнада СССР-эй Верховно ...едэй Президиумэй 1959 оной ...ябриин 2-ой Указаар Эхэ Герой гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдоод, «Эхэ-Герой» гэһэн орден, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй грамота барюулагдаба.

(ТАСС).

МАНАЙ ПЬЕСЭНҮҮД МАГТУУЛАА

Декадын 7-дохи үдэр

Москвада боложо байгаа бурят искусство, уран зохёолой декадын дүүрэхэ дүтэлхэ бүри ажалшадай анхарал, һонирхол улам ургана. Декадын долоодохи үдэр—декабриин 3-да Бурядай артистнар хэдэн концерт, зүжэг харуулаа.

РСФСР-эй уран зохёолшодой Союзда А. Софроновой түрүүлэлгэ доро бурят драматургнуудай пьесэнүүдые зүбшэн хэлсэлгэ болоо.

—Бурят драматурги хэды залуу байбашье, арадайнгаа ажабайдалые гүн гүнзэгыгөөр түүхэлэн харуулжа шадаа. Дуй дүршэл ехэтэй ород драматургнуудай туһаламжаар манайхид алдуу, бэрхэшээлһээ хаһа саг соогоо зайсажа гараһан, урматайгаар урагшаа дабшаһан байна,—гэжэ шүүмжэлэгшэ В. Найдаков хэлээ. Зүбшэн хэлсэлгэ дээрэ үгэ хэлэһэн драматургнууд болон шүүмжэлэгшэд А. Самсония, Л. Шейнин, К. Финн, Д. Зорин, А. Симуков, Ю. Зубков, Д. Девятов, М. Дармаев гэгшэд хэдэн бурят пьесэнүүдэй болон тэдээн соохи образуудай үнэхөөрөө арадай ажабайдалһаа абтанхай байһан тушаа тэмдэглээ. Н. Балданогой «Бабжа Барас Баатар» гэжэ драма, Ц. Шагжинай «Будамшуу» гэжэ комеди бүришье үндэр сэгнэлтэдэ хүртөө.

Тэрэ үдэр РСФСР-эй уран зураашадай Союзай оргкомитедтэ Бурядай зураглан харуулха искусствын выставкэдэ табигдаһан зурагуудые болон гар уралалай зүйлнүүдые зүбшэн хэлсэлгэ болоо.

Москвагай театрнуудта «Арюун гоохон Ангар дүүхэй» болон «Барометр шуурга харуулна» гэжэ зүжэгүүд үшөө дахин табигдаа. Кремлиин театр соо дуу, хатарай ансамбль концерт харуулаа.

«Красный Богатырь» гэжэ заводой хүдэлмэришэдтэ декадада хабаадагшад айлшалжа ошоо. Тэдэнэр һонирхолтой концерт харуулаа.

ӨӨРЫН ӨӨРСЭ ШЭНЖЭТЭЙ ЗУРАГУУД

Кузнецкэ хүүргэ шадархи Уран зураашадай Байшанай ехэ зал соо бурят уран зураашадай, һиилүүршэдэй, уран дархашуулай болон бусадай бүтээһэн зүйлнүүд табигданхай. Москвагай хэдэн мянгаад ажалшад—хүдэлмэришэд болон алба хаагшад, багшанар болон студентнэр, дуушад болон хүгжэмшэд үдэр бүри выставкэ һонирхон харана. Тэдэнэр Байгалай саанахи гоё һайхан байгаалиие, мүнхэ саһан дуулгатай хангил хадануудые, сэнхир тунгалаг нуурнуудые, нэлэнхы нэмжээ ой тайгые, үргэн уужам нютаг нугануудые айхабтараар ажаглан харана. Тэрэ шэрүүн байгаалиие булижа шадаһан зоримгой, хүсэтэй хүнүүднь зураг бүхэндэ харагдана. Выставкэ харагшад «Ажаглалай дэбтэртэ» Бурядай уран зураашадай зурагуудые, гар урлалай зүйлнүүдые магтажа бэшэнэ.

Бурядай дуу, хатарай ансамбль Москвагай театр, клуб, Культурын ордонуудта паада харуулһаар. **Зураг дээрэ:** Бурядай АССР-эй арадай артист **Ц. Хоборков** Союзуудай байшангай Колонно зал соо дуулажа байна.

А. Бадаевай фото.

«Өөрын өөрсэ шэнжэтэй искусствын выставкэ минии сэдьхэл хүдэлгөө» гэжэ выставкэ харагшадай нэгэн тэмдэглэһэн байна.

«Би Бурядай республика болон тэндэхи хүн зоной ажабайдал мэдэхэ болобоб. Тэндэхи хүн зоной бэлигтэй, бэрхэ, ажалда дуратай байһаниинь выставкэ дээрэһээ элирнэ» гэжэ выставкэ хараһан ондоо нэгэ хүн бэшээ.

«Би Байгалай саана түрэһэн хүм. Түрэл нютагһаа гараһаар 25 жэл болооб. Эдэ үдэрнүүдтэ нютагаархидайнгаа уран зурагуудай выставкэ, концерт, зүжэгүүдые хаража, үнгэрһэн саг соо бурят арадай искусствын түрбэлгүй хурданаар ургашаа дабшаһые гайхабаб» гэжэ пенсионер-хүгжэмшэ бэшэһэн байба.

(ТАСС).

Ехэ һонирхолтой выставкэ

Манай республикын искусство болон уран зохёолой декадын нээгдэхэ үдэр—энэ оной ноябриин 27-ной үдэрэй 3 час 30 минутада Москвагай уран зураашадай выставкын зал соо хүн зон олооро сугларанхай. Омог баярай оршон байдалда Бурядай уран зурагай болон номой выставкын нээгдэхые хүлеэжэ ядан байба.

СССР-эй уран зураашадай Академиин президент, СССР-эй арадай уран зурааша Б. В. Иогансон, РСФСР-эй уран зураашадай Союзай түрүүлэгшын орлогшо Сокольников гэгшэд тэндэ байгшадай сэдьхэл зүрхэ баярлуулма, зориг түрүүлмэ гүнзэгы удхатай, аха дүүгэй анхаралтай үгэнүүдые хэлэн амаршалаа. Мүн выставкын нээлгэ дээрэ Москвагай мэдээжэ уран зураашад олооро байлсаа. Бурядай уран зураашадай Союзай правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Г. Е. Павлов харюугай үгэ хэлэжэ, Советскэ жэлнүүдтэ үндэһэн культурынгаа хэр зэргээр хүгжэһэн тухай, энэ хэрэгтэ аха дүүгэй халуун туһаламжа үзүүлһэнород нүхэдтөө үнэн зүрхэнэй баяр баясхалан хүргэжэ байһанаа мэдүүлээ.

Выставкэ нээгдэжэ, эндэ байгшадай анхарал уужам һаруул зал соохи олон тоото экспонадууд тээшэ хандуулагдана. Бурядай АССР-эй арадай уран зурааша Р. С. Мэрдыгеевэй «Баян тала», Бурядай арадай уран зурааша Ц. Ж. Сампиловай олон һүрэг ардаг хүлэгүүд тала губи бүрхээн харагдана.

Н. И. Сергеевэй «Мүнхэ Сарьдаг» ёрбойжо, М. П. Воробьевой «Байгалай загаһашад», Б. С. Садыковай «Байгалай пейзаж», Сергеевэй «Хадаар бэлшэһэн хонид» болон бэшэ бэшэ уран зурагууд бурят нютагай баян һайхан түхэл шарайтай выставкэ харагшадые танилсуулна.

Ю. А. Чирковой «Бабушкин түмэр замшадай дунда», А. А. Окладниковай «Партизанууд», Лебедевэй зураһан эрэлхэг революционернүүд Солин, Куприянов гэгшэдэй портредүүд, Дульбеевэй «Доржи Банзаров Бестужевайда» болон бусад зурагууд бурядай аха дүүгэй үни холын хани барисаа һануулна. Гончарай «Шэнэ газар дээрэ», Т. А. Рудиин «Бурядай индустри», Е. И. Неволинагай «Оронго», «Баргажанай адаг», Э. Аюшеевэй «Колхозой һаалишан» болон бэшэшье олон зурагууд арадайнгаа бурьялжа байһан ажал хүдэлмэриие аржыса харуулна.

Р. С. Мэрдыгеевэй «Эхэ-Герой Багаева», Тиминэй «Багша», Ю. А. Чирковой «Хүгжэмшын бүлэ», Г. Е. Павловай «Машинист Асеев» болон бэшэ бэшэ олон портредүүд республикымнай түрүү хүнүүдтэй москвагайхидые танилсуулна.

Олон уран зурагуудһаа дам саашаа графикын бүлэг эхилжэ, манай уран зураашадай уран зохёолой номуудые шэмэглэһэн зурагууд, эскизүүд, пейзажууд, театрнуудай зүжэгүүдые шэмэглэһэн уран зурагай эскизүүд таарамжатайгаар табигданхай байна.

Выставкэ дээрэ бурядай скульпторнууд Тиминэй «Ородой аяншан Потанина», Серовэй «Доржи Банзаров», Никоровэй «Дирижер», Никоров Гергесов хоёрой бүтээһэн Хоца Намсараевич Намсараевай бюст гэхэ мэтэ эндэ табигданхай.

Шэл доро хаб хара хилэн дээрэ сагаан мүнгөөр урданай, һаяын сагуудта бүтээгдэһэн зүүдхэлнүүд: хэтэ хутага, һанжуурга, гааһан, һыхэ, гуу, бугааг, бэһэлиг, шэмхүүргэ, дэнзэ бурят уран бэлигэй шэнжэ түхэл харуулан толорно.

Афанасьевай, Хэжэнгын Бодеев Содномой, Намжилоной болон бусадай модон дээрэ тобойтор һылэһэн һылүүрнүүд болон Замураевай үйһэн түйсэ олондо яһала һонирхогдобо.

Шэлээр, яһаар, үхэрэй эбэрээр, шулуугаар нарин гоёор хэгдэһэн эдлэлнүүд выставкэ харагшадта һайхашаагдана.

Утаһа миндаһаар логшон уран гоёор угалзатуулан оёһон хубсаһа хунар, алшуур, гэр доторой элдэб хэрэгсэлнүүд соо Ж. Дугаров багшын хара, сагаан мориной хилгааһаар хэһэн бэһэлиг, часай ооһор, һыхэ, Н. Дашипыловагай эхэнэрэй бээлэй, Сыреновагай эмээлэй маюуза, Доржиевагай гутал ехэ һонирхогдоо.

Бурядай номой хэблэлээр гаргагдаһан номууд ехэхэн һуури эзэлнэ. Намсараевай 5 томһоо эхилээд, бухы зохёолшодой һүүлэй жэлнүүдтэ гаргаһан номууд табигданхай.

Выставкэ харагшад үсөөрнэгүй. Манай уран зурагшад болон уран зохёолшод һэлгэжэ байгаад выставкэ харахаяа ерэгшэдые хүндэтэйгөөр хүлеэн, ойлгомжотой зохидоор зурагууд, номууд тухай, тэдэнэй хайшан гэжэ анха бүтээһэн тухай һонирхолтойгоор хөөрэжэ үгэнэ. Харагшадай һонирхоһон асуудалнуудта тэдэнэр тодо һонор харюунуудые үгэнэ.

Ц. Номтоев.

Зураг дээрэ: Бурядай АССР-эй зураглан харуулха искусствын болон номой выставкэ. СССР-эй уран зурагуудай Академиин президент, СССР-эй арадай уран зурааша Б. Иогансон (баруун гарһаа), уран зурааша **Э. Аюшеев**, Бурядай АССР-эй арадай уран зурааша **Р. Мэрдыгеев** гэгшэд выставкэ хаража байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Хлопок гүрэндэ худалдаха жэлэйнгээ түсэбые дүүргэбэ

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи Центральна статистическэ управлениин мэдээсэлэй ёһоор, Советскэ Союзай хлопок таридаг районуудай совхозууд болон колхозууд ноябриин 30 хүрэтэр 4.614 мянган тонно түүхэй хлопок гүрэндэ тушаажа, жэлэйнгээ түсэбые дүүргэбэ. Энэнь нёдондонойхидо орходоо 240 мянган тонноор, 1953 онойхиһоо 761 мянган тонноор ехэ юм. Тушаагдаһан хлопогой 83 үлүүтэй процентнь нэгэдэхи сортын гэжэ тоологдоһон байна.

Манай ороной хлопок таригшад хэзээ хэзээнэйхиһээ ехэ хэмжээнэй түүхэй хлопок мүнөө жэлдэ гүрэндэ худалдаа, гектар бүриһөө урда урдынхиһаа ехэ хлопок ургуулжа абаа.

(ТАСС).

Зураг дээрэ: Бурядай ансамблиин артистнар «Энхэ Булад Баатар» гэжэ операһоо абтаһан хатар харуулжа байна.

ТАСС-эй фотохронико.

КПСС-эй ЦК-гэй Пленумые угтуулан

1960 ондо бэелүүлхээр Мухаршэбэрэй „Забайкалец“ колхозой гэшүүдэй, мэргэжэлтэдэй абаһан социалистическэ уялганууд

Долоон жэлэй түрүүшын жэл үнгэржэ байна. Совет арад коммунизм байгуулха хэрэгтэ энэ жэл шэнэ, гайхамшагта амжалтануудые туйлаба. Манай колхозой гэшүүд долоон жэлэй түсэбөөр хараалагдаһан даабаринуудые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэжэ, орооһо таряа, мал ажалай ашаг шэмэ ехээр абадаг болоо. Хүдөө ажахын ургамалнуудай ургаса абаха түсэбэй амжалтатайгаар дүүргэгдэһэнэй ашаар энэ жэл ниитын малда хүсэд хүрэхөөр бүдүүн, шэмэтэ концентрированнэ тэжээл бэлдэгдэбэ.

Культурна ажабайдалай барилгануудые хэхэ, тосхонуудаа болбосон түхэлтэй болгохо талаар зарим тэды хүдэлмэри хэгдээ. Тиигэжэ дунда һургуулиин типовой шэнэ гэр, малшадай культбаза, колхознигуудай байха 68 гэр шэнээр баригдаа, зариманиинь һэльбэн заһагдаа гээшэ. Гадна 122 палисадник баригдаба. Тосхоной дэргэдэ 2 худаг үрэмдэжэ малтагдаа. Мүн 2 мянгаад гаран модон таригдаһан байха юм. Колхознигуудай культурна ажаһуудалай эрилтэ хангахын зорилгоор энэ жэлдэ 400 мянга гаран түхэриг гаргашалагдаба. Ондоогоор хэлэхэдэ, колхозой нэгэ бүлэдэ 900 түхэриг хүртэһэн болоно.

Туйлагдаһан зарим тэды амжалтамнай миин түрүүшын алхам гэжэ мэдэрнэбди. Манай ниитын ажахыдахи бүхы арга боломжонууд үшөөл хүсэдөөр хэрэглэгдэнэгүй.

Ажал хүдэлмэреэ наринаар, шүүмжэлхы ёһоор хаража үзөөд, өөһэдынгөө арга боломжонуудые элирүүлэн, долоон жэлэйнгээ хоёрдохи жэлдэ хэгдэхэ хүдэлмэри хараалбабди. Тиигэжэ 1960 ондо 90000 центнер таряа, 4600 центнер мяха, 10800 центнер һү, 455 центнер нооһо, 320 мянган үндэгэ абадаг болохобди.

Иигэжэ жэлэй туршада мяха, һү, нооһо, үндэгэ абалга 1,5—2 дахин ехэдхэгдэхэ. Харин 1958 онойхитой сасуулхада орооһо таряан 2-һоо үлүү дахин, мяхан 2 дахин, һүн 1,4 дахин, нооһон 1,5 дахин, үндэгэн 5 дахин ехэдхэгдэхэ болоно. Энэ гол зорилгоёо бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө иимэ социалистическэ уялгануудые абанабди.

1. Орооһото ургамалнуудай гектар бүриһөө дунда зэргээр 16 центнерһээ доошо бэшэ, тэрэ тоодо шэниисэ гектарай 18 центнер ургаса абахабди. Хартаабхын гектар бүриһөө 100 центнер, сахарай свёклын —100, огородой эдеэнэй — 120 центнер ургаса абтаха. Дүрбэдэхи комплексно бригада орооһото ургамалнуудай гектар бүриһөө 18 центнер, тэрэ тоодо шэниисэ 21 центнер хуряаха байна.

1960 ондо зохёожо табигдаһан, баталагдаһан севооборотдой болоод, олон жэлэй ногоо 654 гектарта тариха байнабди. Сортовой үрэһөөр тарилга бүхыдөө хэгдэдэг болохо. Шэниисэ, хара таряан, овёс имагтал хэрээһэлүүлэн, нарин рядтайгаар таригдаха байна. Үбэлэй агротехническэ хүдэлмэри дууһан бэелүүлэгдэхэ. Үбэлэй, хабарай үедэ таряалан, сабшаланда, огородой газарта 15 мянган тонно наг шэбхэ гаргахабди. Тиихын зорилгоор тусхай авто-тракторай колонно эмхидхэгдэхэ юм. Тэндэ шэбхэ ашаха, буулгаха хүдэлмэри оньһожоруулагдаха. Орооһото ургамалнуудай 500 гектарта авиахимическэ аргаар буртаг үбһэн үгы хэгдэхэ.

Ашаг олзо ехэтэй техническэ ургамал—сахарай свёкло һайнаар ургуулхын тулада тусхай звенонуудые эмхидхэхэбди. Тарилгын гектар бүхэндэ 20 тонно хүртэхөөр шэбхэ гаргагдаха. Зурууд хоорондын элдүүрилгэ, ургамалда нэмэлтэ тэжээл оруулха хүдэлмэри оньһожоруулагдаха юм.

2. Колхоздо мяхан бүри ехээр абтадаг болохо. Илангаяа үхэрэй, гахайн мяхан 2 дахин ехээр абтаха. Иигэжэ 770 толгой залуу эбэртэ бодо мал шахалгада табихабди. Тэдэнэй 270 толгойнь үбэлдөө шахагдажа, апрель һарада тус бүридөө 3 центнерһээ бага бэшэ шэгнүүртэйгээр гүрэндэ худалдагдаха байна. Гадна ноябрь, декабрьда 100 гаран тугал зүбөөр түлжүүлэн шахажа, жэлтэйдэнь гурбан центнерһээ доошо бэшэ шэгнүүртэй болгохо байнабди. Колхозоймнай эрхим тугалшад нүхэд П. Ф. Носкова, М. Е. Красикова, Е. С. Павлуцкая, А. С. Алексеева гэгшэд энэ харюусалгатай ажалда табигдаа. Тугалнуудай шэгнүүр сүүдхэдээ килограммһаа бага бэшээр нэмээхэ уялга тэдэнэр абанхай. Жэлэй туршада 1700 толгой гахай шахагдаад, толгой бүридөө 70—80 килограмм шэгнүүртэйгээр тушаагдаха.

Мал адуулагшад, тугалшад, гахайшад шахажа байһан малайнгаа тус бүриин шэгнүүр сүүдхэдэ 800—1000 граммһаа бага бэшээр нэмээхээр шиидэбэ. Жэл соо колхоздо 2200 центнерһээ бага бэшэ үхэрэй мяхан, гахайн—1200, хониной—900, шубуунай—150 центнер мяхан абтаха байна.

3. Колхоздоо дунда зэргээр үнеэн бүриһөө 1800 литрһээ бага бэшэ һү һаахабди. Тиихэдэ нэгэдэхи фермын һаалишад үнеэн бүриһөө 2000 литр хүрэтэр һү һааха уялгатай. Түрүү дүй дүршэл хэрэглэн, үнеэд зүбөөр эдеэлүүлэгдэжэ, һүнэй тоһолиг дунда зэргээр 4,2 процентдэ хүргэгдэхэ.

4. Колхозой хонишод хонин бүхэнһөө 3,5 килограммһаа бага бэшэ нооһо хайшалха юм. Иван Андреевич Фитисовой, Номто Доржиевой даадаг хонишодой бригаданууд хонин бүриһөө 4 килограмм нооһо хайшалхаар шиидээ.

5. Шубуушаднай эхэ тахяа бүриһөө 80 үндэгэ, 1960 ондо 150 центнерһээ бага бэшэ шубуунай мяха абаха байна.

6. Мал ажалай продуктнуудые ехээр абадаг болохын тула ниитын малай тоо толгойе олошоруулха гээшэ шухала удхашанартай. Энээниие хараадаа абан, жэл соо эбэртэ бодо малай тоо толгой 8 процентээр, тэрэ тоодо үнеэдэй тоо 22 процентээр олошоруулагдахань. Иигэжэ жэлэй эсэстэ 700 үнеэдтэй болохобди. Хонидой тоо 21 процентээр олошоруулагдажа, 17 мянгада хүргэгдэхэ. Гадна 11 мянган шубууд дэгжээгдэхэ. Тэрэ тоодо 3 мянганһаа үсөөн бэшэ уһанай шубууд байха юм. 100 толгой эхэ малнуудһаа 90 тугал, 100 хурьга, эхэ гахай бүхэнһөө 22 поршоонхо түлжүүлэгдэхэ юм. Мүн колхозой гэшүүдһээ 300 эбэртэ бодо мал худалдажа абахабди. Ниитын малай үүлтэр һайжаруулха тушаа тусхай хүдэлмэри ябуулагдаха. Эхэ хонид, үнеэд искусственна аргаар үрэжүүлэгдэхэ.

7. Ниитын малда элбэг хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлдэхын тула бүгэдөөрөө тэмсэхэбди. Энэ зорилгоор тэжээлэй ургамалнууд (овёс, ячменьгүйгөөр) 2 мянган гектарта таригдаха. Ондоогоор хэлэхэдэ, тэрэмнай бүхы тарилгын талмайн 26 процентнь болохо юм. Гектар бүхэнһөө 300 центнер кукурузын ногоон набша, 200 центнер тэжээлэй корнеплодуудые, 30 центнер зелёнко абахаар хараалагдана. Шэмэтэ кукуруза ургуулха тухай онсо анхарал табигдаха байна. Энэ ургамал ургуулхын тула 300 гектар үрэжэлтэй, һайн газар шэлэгдэнхэй. Кукурузашадай оньһожоруулагдаһан звенонууд эмхидхэгдээ. Кукурузын гектар бүхэндэ 30 тонноһоо бага бэшэ хуушан шэбхэ гаргагдаха. Тарилгаяа квадратно-гнездовой аргаар хээд, кукурузын тарилгаһан бүхы газарта нэмэлтэ тэжээл оруулхабди.

200 гектарта орооһото-бобово ургамалнуудые холижо тараад, эртын силос бэлдэгдэхэ юм. Тиихэдээ гектар бүхэнһөө 70—80 центнер ногоон тэжээл абаха түсэбтэйбди. Үнеэн бүхэндэ 15 тонно силос дарагдахань. Нуга сабшалангай ургаса һайжаруулха хүдэлмэри саашадаа үргэлжэлүүлэгдэхэ. Сабшалангай гектар бүриһөө 12 центнерһээ бага бэшэ үбһэ абаха зорилготойбди. Тэрээнһээ гадна 100 гектарта шэбхэ ехээр гаргагдаха. Энээниие бэелүүлхын тулада бригада бүхэндэ луговодуудай звено эмхидхэгдэнхэй. Гектар бүхэндэ 40 тонноһоо бага бэшэ шэбхэ тэдэнэр гаргажа тарааха.

8. Ажалай түлөөһэ гуримшуулха, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, абтадаг продукциин үнэ сэн химдаруулха тушаа тусхай хэмжээ ябуулганууд бэелүүлэгдэхэ байна. Иигэжэ түрүүлэн бэлдээд, 1960 ондо мүнгэн түлөөһэндэ орохо байнабди. Колхозые электрын элшэ хүсөөр хангаха хүдэлмэри гол түлэб дүүргэгдэхэ юм. Орооһоной 4 тоог оньһожоруулагдахань. Бүхы фермэнүүдтэ уһа бүлэжэ гаргаха, тэрээниие бүлеэдхэхэ хүдэлмэри машинаар хэгдэхэ. Һаалиин, гахайн фермэдэ дүүжэн харгы табигдаха байна. Һү һаалиин хоёр фермэдэ тэжээлэй кухни тодхогдоод, малай байрын досоохи, газаахиие ХТЗ-7 трактораар сэбэрлэжэ байха гээшэбди.

9. 1960 ондо 2500 тонноһоо бага бэшэ таряа, мяха—400, һү—300, нооһо—45 тонно, 250 мянганһаа үсөөн бэшэ үндэгэ гүрэндэ худалдахабди. Тиигэжэ 1958 онойхиһоо 2 дахин ехэ орооһон, мяхан, 1,4 дахин ехэ һүн, 1,7 дахин нооһон, 1,8 дахин олон үндэгэн гүрэндэ худалдагдаха болоно.

Колхоздо абтадаг гол продуктнуудые гүрэндэ худалдажа, мүн бусад һалбариһаа хамта дээрээ 10 миллионһоо бага бэшэ олзо доход оруулагдаха. Ондоогоор хэлэхэдэ, 1958 онойхиһоо олзомнай 5,5 миллионоор дээшэлхэ байна.

10. Хүдөө ажахын машина, техникэ ямараар ашагланабибди, тэрээнһээ ажалаймнай ябаса дулдыдаха байна. Механизаторнууднай машина, техникээ гамтай зүбөөр ябуулха, бүтээсэ ехэтэйгээр хэрэглэхэ уялга абаба. Нэгэ трактор (15 хүсэтэй) жэл соо 530 гектарһаа (условно гектараар) бага бэшэ газар хахалха, комбайнаар 280 гектар хуряаха байна. Түлишэ, тоһон, заһабарилгын элдэб хэрэгсэлнүүд горьтойгоор алмагдаха юм. 1960 оной мартын 1 болотор трактор болон хүдөө ажахын машинануудай заһабарилагдажа дүүргэгдэхэ.

Культурна ажаһуудалай, байрын гэр барилга үргэлжэлүүлэгдэхэ. Колхозой хүсэ, зөөреэр Кугота тосхондо эхин һургуулиин типовой гэр, һү һаалиин Тайшихадахи фермэ шадар культбаза, малшадта, колхозой мэргэжэлтэдтэ байрын 10 гэр баригдаха байна. Шаралдай тосхондо Культурын байшан барижа эхилхэбди.

Колхознигуудай гэр бүхэнэй газаа палисадник баригдаха, колхоздо бүхыдөө 5 мянгаһаа үсөөн бэшэ модон таригдаха. Мүн Шаралдай тосхондо колхозой стадион, бригада, фермэнүүдтэ хамта 5 спортивна талмай баригдахань. Колхозоймнай гэшүүн бүхэн заабол газетэ, журналнуудые захижа, уншадаг, радиотой байха.

Абаһан уялгануудаа бодотоор бэелүүлхэ бүхы арга боломжо маанадта бии. КПСС-эй ЦК-гэй ээлжээтэ Пленум дээрэ хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ шухала асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэхэнь гээшэ. Манай колхознигууд тус Пленумэй угтамжада бэлдэжэ, ажахын жэл амжалтатайгаар дүүргэхэ, 1960 ондо абаһан социалистическэ уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлхээр зоригжонхой. Уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө бригада, фермэнүүдэй, колхозой гэшүүдэй дунда социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэбди.

(Социалистическэ уялганууд колхозой ниитын суглаан дээрэ зүбшэгдэжэ баталагдаа).

Москва. Советскэ наукын шэнэ илалтада—Һарын харагдадаггүй талын юумэнүүдые элирүүлгэдэ зорюулагдаһан стенднүүд СССР-эй Наукануудай академиин павильон соо бии болоо. Замбуулин соогуур дабшадаг гурбадахи ракетын, түби хоорондын автоматическа станциин дабшаһан зам, станциин байгууламжын схемэнүүд эдэ стенднүүд дээрэ харуулагданхай. **Зураг дээрэ:** түби хоорондын автоматическа станциин схемые экскурсантнууд хаража байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Заиграйн аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой хонишон Жамьян Базаров энэ жэлдэ 100 эхэ хониһоо 120 хурьга абаха уялгатай. Мүнөө 100 эхэ хониһоо 83 хурьга абанхай. Жэлэй дүүрэтэр үшөө хэдэн арбаад түл абаха байна. Хонидынь олоороо хурьгалжа эхилээ. **Зураг дээрэ:** ахалагша хонишон Ж. Б. Базаров. **Г. Данзановай** фото.

Шахамалнуудаа январьда тушаахань

Буруу, хашарагуудые шахан таргалуулха, түргөөр түлжүүлхэ үүсхэлые «Победа» колхозой (Хэжэнгэ) малшад тон ехээр һайшааба. Октябрь һарада буруу, хашарагууд эрэ эмээрээ, ехэ багаараа илгагдажа, тусгаар гүүртэнүүд болгогдоһон юм. Буруушадаар, үхэршэнөөр дүй дүршэл ехэтэй малшад табигдаһан байгаа.

Энэ үедэ Борис Батомункуев 70 буруу тушаажа абаа һэн. Буруунуудынь бүхыдөө шэгнэгдээ. Тэрэ гэһэнһээ хойшо малаа һайн бэлшээритэй газарта, таряа, зелёнкын узуурта адуулжа, хаһа саг соонь уһалжа, хүшэ шадалынь һайжаруулхын түлөө тэрэ ехээр оролдоо. Эдэ бүгэдэһөө гадна нүхэр Батомункуев буруунуудайнгаа тус бүридэ үдэртөө 8 килограмм силос, 2 килограмм үбһэ, 5 килограмм һолоомо, 2 килограмм таряа талханай зүйл үгэдэг байна.

Шахагдажа байһан малайнгаа шэгнүүрые үдэртөө адагынь 500 граммаар нэмээжэ, эрхимүүдынь январь һарада бэлэдхэлэй пунктда тушааха зорилготой.

Д. Доржиев.

Ургалтань—641 центнер

«Родина» колхоздо үнгэрһэн 10 һарын турша соо нёдондоной энэ үеынхиһээ 641 центнерээр ехэ һүн абтаа гэхэ гү, али үнеэн бүридэ 75 литрээр дээшэлээ. Иигэжэ колхоз 1959 ондо абаһан уялгаяа болзорһоонь урид, октябриин 20-до дүүргэнхэй.

Һаалишад нүхэд Х. Чимитова, Г. Цыденова, Х. Шагдурова, Д. Цыренжапова, Д. Будаева, Д. Дамдинова гэгшэд эрхимээр хүдэлнэ.

КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй хүндэлэлдэ колхозой һаалишад иигэжэ ажаллана.

С. Аюшеев,

Закамен.

Тоонь олон аад, тоолохоор юумэн хэгдэнэгүй

Политическэ болон научна эрдэм дэлгэрүүлхэ Бүхэсоюзна бүлгэмэй Иволгын аймагтахи таһаг (түрүүлэгшэнь нүхэр Кубышкин) 62 гэшүүнһээ бүридэдэг. Тэдэнэй олонхинь эрдэм мэргэжэлтэй, һайн бэлэдхэлтэй, ажал хүдэлмэриин ехэ дүй дүршэлтэй хүнүүд юм. Бүхы гэшүүдынь хүдөө ажахын (хүтэлбэрилэгшэнь С. П. Денисенко), ниитэполитическэ (хүтэлбэрилэгшэнь П. И. Кубышкин), залуушуулай (хүтэлбэрилэгшэнь Е. Г. Чиркова) болон естественно-научна (хүтэлбэрилэгшэнь Н. А. Олзоев) секцинүүд боложо хубаарилагданхай. Иимэ болохолоороо, эдэ бүлгэмүүднай ажалшадай дунда парти, правительствын шиидхэбэринүүдые саг болзортонь тодорхойгоор ойлгуулха, тайлбарилжа үгэхэ талаар нилээд ехэ хүсэн болоно бшуу.

Гэхэтэй хамта тус таһагай гэшүүд иимэ олон байбашье, ажалшадай дунда лекци тон үсөөнөөр уншана.

Бүлгэмэй гэшүүдэй оройдоол 25—30 процентнь лекци ходо уншадаг юм. Эдэ хэд бэ гэхэдэ, таһагай түрүүлэгшэ нүхэр Кубышкин, медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд А. А. Полухина, А. И. Гамзякова, КПСС-эй айкомой хүдэлмэрилэгшэд Ю. Д. Харитонов, Е. А. Ботхолова, Ц. Б. Галданов болон бусад хэдэн хүнүүдые нэрлэмээр. Теэд бүлгэмэй гэшүүд—арадай гэгээрэлэй аймагай таһагай инспектор Б. Х. Бальчинов, Гурульбын хүдөөгэй клубые даагша Н. П. Бальбуров, «Улаан Оронго» колхозой ахалагша зоотехник К. А. Торгашин, Иволгын РТС-эй директор Л. И. Панов гэгшэд байгша оной үнгэрһэн арба һарын туршада арай юрэдөө тус бүридөө 1—2 лекци уншанхай.

Лекци уншадаггүй зарим гэшүүдһээ, «юундэ лекци үсөөн уншанабта» гэжэ һонирхоходо, лекцидэ хүнүүд үсөөн сугларна гэһэн шалтагаан урдаа баридаг заншалтай. Үнэндөө тиимэ бэшэ юм. Аймаг дотор лекци, элидхэл шагнаха дурагүй хүнүүдэй олдохонь бэрхэтэй. Жэшээнь, «Коммунизм», Кировэй нэрэмжэтэ, «Улаан Оронго» колхозуудай болон аймагай совхозой малай холын фермэнүүдэй малшад лекци шагнаха тухайгаа хододоо эрилтэ табижа байдаг. Теэд энэ эрилтэнь олонхи ушарнуудта хангагдангүй үлэшэнэ.

Бүлгэмэй залуушуулай, хүдөө ажахын болон естественно-научна секцинүүд колхознигуудай, совхозой хүдэлмэрилэгшэдэй дунда лекци үсөөнөөр уншахаһаа гадна, энэ хүдэлмэреэ эмхидхэхэ ямаршье түсэбгүй һууһаар. Хүдөө ажахын секциин гэшүүд, аймагай главна ветеринарна врач И. Ф. Медведев, …магай хүдөө ажахын инспе… главна агроном В. Ф. Миха… гэгшэд лекци уншалгада … һайнаар бэлдэдэггүй, харин … текстые абаад, тэрээндээ яма… нэмэлтэ, хороолто оруулангүй … аймагай, колхозуудай болон с… зой ажабайдалһаа ямаршье … шээ абангүйгөөр уншаад үн… жэрхидэг байха юм. Тиимэһээ … тагай ажабайдалтай холбо… гөөр уншагдаһан лекцинүүд о… ушарта һонигүйгөөр үнгэрэ… һүүлэй, илангаяа октябрь, н… һаранuудта бүлгэмэй аймагай … һаг залуушуулай болон на… атеистическэ темэнүүдээр, … ажахын экономикын асууда… даар 3—4 лекци уншуулаа … тэй. Аймагай таһагай естес… но-научна болон атеистическэ … (хүтэлбэрилэгшэнь Н. А. Ол… тон хангалтагүйгөөр хүдэлмэр… Гильбирэ, Харганаа, Оронго … гуудаар түрэл бурят хэлэн … тус секциин гэшүүд һүүлэй … һаранuудта нэгэшье лекци … гүй.

Мүн аймаг дотор үйлэдбэ… түрүүшүүлэй ажал хүдэлмэр… туйлаһан амжалтын дүй дү… арга һайнаар шудалагдажа, … хыда дары түргэн нэбтэрү… дэнэгүй. Жэшээлхэдэ, аймагай … рүү һаалишад Норжима Пурб… («Коммунизм» колхоз), Вален… Степаненко, Александра Б… (совхоз), эрхим гахайшад … Найданова болон Николай Жар… суута хонишод Б. Ринчинов, … Бимбаев, хори гаран жэлэй ту… да трактористаар хүдэлмэр… байһан Павел Кокорин болон б… дай ажал хүдэлмэриин дүй дү… согсологдоногүй, мүн лекци, … хэлнүүд соошье хэрэглэгдэн… Тиихэдэ үнеэдһээ һү ехээр һ… хурьгадые кошарно-базова ар… түлжүүлхэ, хүдөө ажахыһаа … шан гэжэ ехэ продукци абадаг … лохоб, тэрэнэй үнэ сэнгые … аргаар химдаруулхаб, кукуру… баян ургаса ургуулха тухай … мэтын асуудалнуудаар ле… үшөөл үсөөн уншагдана.

Иимэ дутагдалнууд юундэ … хёолдооб гэхэдэ, тус таһагай хү… бэрилэгшэд П. И. Кубышкин, Е… Ботхолова хүдэлмэреэ эмхидх… шаданагүй. Гадна лекци, элидх… хаана, хэды сагта уншагдаха… хайнь урид сонсохогдоногүй. … ционно хүдэлмэриие эрид һай… руулха тушаа КПСС-эй айко… пропаганда, агитациин таһаг, … ниие даагша Н. Д. Михалёв … тойгоор оролдоногүй.

Д. Шагдуро…

„Агитаторай блокнодой“ ээлжээтэ номер

КПСС-эй Бурядай обкомой пропаганда, агитациин таһагай гаргадаг «Агитаторай блокнодой» ээлжээтэ 22-дохи номер бурят хэлэн дээрэ хэблэгдэн гараба.

«Хөөрэлдөө хэхэ материалнууд» гэһэн гаршаг доро «Коммунизм байгуулгын агууехэ программа» гэһэн статья толилогдонхой. «Олониитын шухала хэрэг» гэһэн А. Васильевай статья дотор шэлэй заводойхидой дружинын эдэбхитэй ажал тухай хэлэгдэнэ.

«Механлит» заводой парторганизациин секретарь С. Колода «7 часай хүдэлмэриин үдэртэ ороод, ажаллажа байһанай зарим дүнгүүд» гэжэ статья доторoo һонирхолтой тоо, баримтануудые харуулаа. Заводой хүдэлмэришэд ажал хүдэлмэреэ оньһожоруулһанай ашаар 8 часай турша соо хэдэг ажалаа 7 часта хэдэг болоо, ажалайнь бүтээсэшье хараа байса дээшэлээ. Жэлэй турша соо эндэ хүсэ ехэтэй хэдэ хэдэн станогуудай … хогдоһон тухай хэлэгдэнэ. Ажа… бүтээсые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ … лан нарижуулагшадай оруул… дурадхалнуудынь ехэ туһа хүр…

Долоон жэлэй түрүүшын жэл… лохо 1959 оной эхиндэ Прибай… линн аймагай Лазогой, Стали… нэрэмжэтэ, мүн бусад колхозуу… һайшаалтай уялга абажа, һү һа… гаяа эрид дээшэлүүлхэ тушаа ор… досотойгоор хүдэлжэ байһан … хайнь В. Седуновой статья до… хэлэгдэнхэй.

«Арадай демократиин оронууд… гэһэн гаршаг доро Албани ту… статья толилогдоо.

Нижне-Тагилай металлургиин ком… нат болзорһоонь хоёр һара урид Евр… па соо эгээл томо доменно пеэш… ашаглалгада үгөө. **Зураг дээрэ:** Нижне-… Тагилай металлургиин комбинадай ш… нэ доменно пеэшэн.

ТАСС-эй фотохронико.

ҺҮ, МЯХА ТҮСЭБҺӨӨ ГАДУУР ХУДАЛДАНА

Аглаг һайхан Аха нютагай ажалшад, малшад түрэл Коммунистическэ партиингаа ЦК-гэй болохоёо байгаа ээлжээтэ Пленумые ажалай эрхим амжалтануудаар угтахын түлөө эдэбхи хэшээл ехэтэйгээр, эршэмтэй шангаар ажаллажа байна.

Тээсгэн болоһон аймагай хүдөө ажахын түрүүшүүлэй зүблөөн дээрэ эндэхи эрхим түрүү һаалишад, хонишод, колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд арга боломжонууд тухай, долоон жэлэй түрүүшын жэлдэ гүрэндөө түсэбһөө гадуур һү, мяха улам ехээр худалдаха, тушааха тухай нэгэн дуугаар мэдүүлээ һэн.

Жэшээнь, Ленинэй нэрэмжэтэ артелиин түрүүлэгшэ А. П. Налханов иигэжэ мэдүүлбэ:

— Манай колхозойхид бүхы арга боломжоёо элсүүлжэ, КПСС-эй ЦК-гэй ээлжээтэ Пленумэй нээгдэхэ үдэр болотор гүрэндөө түсэбһөө гадуур 800 центнер эрхим шанартай мяха худалдахаар шиидэнхэй. Эдэ үдэрнүүдтэ артелиимнай хонишод һубай хонидоо һайнаар бэлшээжэ, эрхим тарган болгоод, бэлэдхэлэй пунктда тушаажа байна.

20 гаран жэлдэ «Коминтерн» колхозойнгоо хонин ажал дээрэ хүдэлһэн дүршэл ехэтэй хонишон Дарима Гармаева: «Энэ жэлдэ отарынгаа бүхы эхэ хонидые хаһа сагтань ороондо оруулһанай ашаар мүнөө ноябрь, декабрь һаранuудта хурьга олоор абажа, жэлэй эсэс болотор 100 эхэ хонин бүриһөө 100 хурьга абахаб»,—гэжэ хөөрэнэ.

— Эхэ орондоо һү, тоһо элбэг ехээр худалдаха, тушааха хэрэгтэ хубитаяа оруулалсажа, би өөрынгөө даажа байһан һарлаг, хайнаг үнеэдэй тус бүриһөө 800 литр үдхэн һү һааха уялгатайб. Мүн бусадшье һаалишаднай үнеэдэйнгээ һү шэмые эрид дээшэлүүлхэ. Гүрэндөө түсэбһөө гадуур 2 центнер тоһо тушаахын түлөө оролдоно,—гэжэ зүблөөндэ хабаадаһан «Коммунизм» колхозой түрүү һаалишан Ринчин Базарова мэдүүлээ.

Аймагай колхозуудай һаалишад, малшад парти, правительствынгаа үдэр бүриин анхарал оролдолгодо бодото хэрэг, ажалаараа харюусажа, жэлэй эсэс болотор **гүрэндөө түсэбһөө гадуур 1000 центнер хонины мяха, 600 центнер үхэрэй мяха, 100 мянган литр һү худалдаха, тушааха зорилго табяа.** Энэнь КПСС-эй ЦК-гэй ээлжээтэ Пленумэй хүндэлэлдэ аймагайхидай ажалай бэлэг болохо юм.

М. Николаев.

МҮНӨӨДЭР—КОНСТИТУЦИИН ҮДЭР

Совет Конституциин алтан наран доро

АЛДАР СОЛЫН ХЭРЭГ

ССР-эй Конституци соо хуулита өөр батадхагдажа үгтэһэн эрээ эдлэхэ бүхы арга нүхэсэл майй түрэл парти, правительство энэрнүүдтэ хангаа. Халуун анралаар хүреэлэгдэһэн совет эхэрнүүд баатарлиг ажалаараа э ороноо алдаршуулан, социастическэ байгуулалтын бүхы лбаринуудта шэн габьяатайгаар дэлмэрилнэ.

Би өөрөө, агуусхэ оронойнгоо бүн эрхэтэдэй нэгэн— жиирэй алша эхэнэрби. Ажал хэхэдээ, рэнөө хүтэлбэрилхэ хэрэгтэ хаадахадаа, эрдэмдэ һурахадаа, энэр зон эрэшүүлтэй адли эрхэй болонхойнь манай түүхэтэ алтануудые гэршэлһэн ушар боно. Эдэ эрхэнүүдээ эдлэжэ, Сотскэ Конституци соо тодорхойгдоһон уялгануудаа бэелүүлэн, рад зонойнгоо аша туһада ажалажа байһандаа золтойб.

Минии ажал хүдэлмэриин зам он миллион совет хүнүүдэй замаа илгаагүй, адли юм. Би 1932 до, арбан долоотойдоо алдарта ртиингаа уряагаар Бурят оройнгоо түрүүшын гигант —Улан-дын паровозо-вагонно завод балсахаяа ерээ һэм. Тэрэ гэһэнһээ йшо ажалайм зам үргэлжэлһөөр. үнөө арбан нэгэдэхи жэлээ Улан-дын оёдолой фабрикада хүдэлэрилнэб. Тингэжэ Советскэ онституцяар олгогдоһон ажал хээ агуусхэ эрхээ бэелүүлхэ зуураа, шударгы шангаар хүдэлмэлжэ, хамаг түрүү арга ажалдаа эрэглэхые оролдонобди. Партиинаа ЦК-гэй ээлжээтэ Пленумые эрэтэй түрэтэйгөөр угтахын тула жалай болон политическэ угаа кэ дэбжэлтын оршон байдалда жаллажа байнабди. Тингэжэ фабикамнай жэлэйнгээ түсэб болзороонь урид дүүргээ.

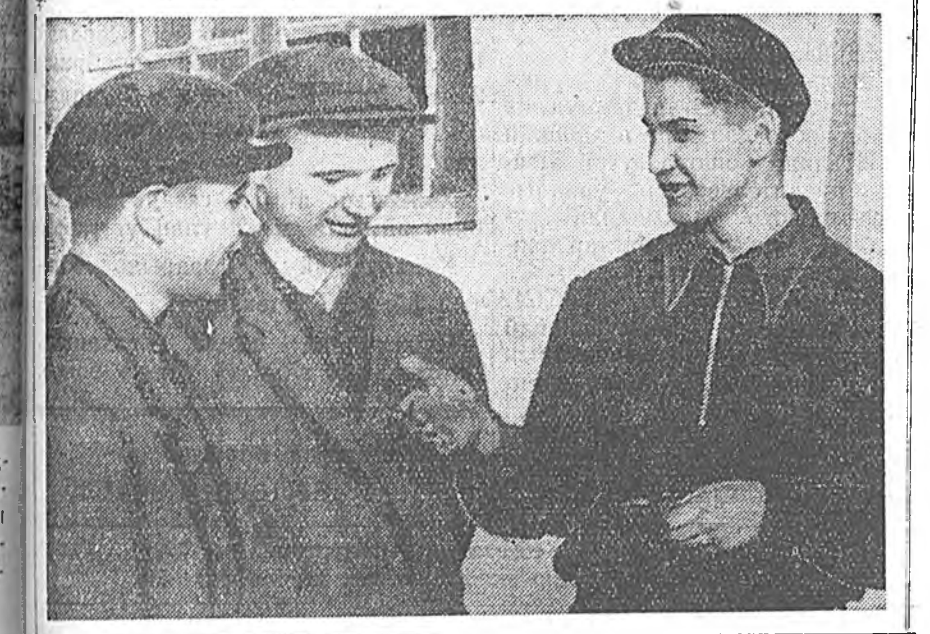
Ажал гээшэ—нэрэ хүндын, шэн абьяагай, алдар солын хэрэг гэкэ манай орон дотор дэмы хэлсээргүй. Минии ажалай замые үрэн ниитэ зон үндэрөөр сэгнэжэ, еспубликынгаа дээдын засагай эшүүн болгон һунгаһан юм. Арад онойнгоо олгоһон энэ хүндэтэ найдабарниe харюулхын тула ходоо оролдохоб гэжэ түүхэтэ үдэрөөр—Конституциин Үдэрөөр ашарамдуулан мэдүүлнэб.

А. Хуриганова,
Улан-Удын оёдолой фабрикын хүдэлмэришэн, БурАССР-эй Верховно Соведэй депутат.

Улан-Удын судна-бүтээлгын заводто коммунистическэ ёһоор ажаллаха, ажаһууха, һурахын түлөө тэмсэгшэдэй тоо олошоржо байна. Эндэ мүнөө залуушуулай юһэн бригада энэ хүндэтэ нэрэ зэргын түлөө өөһэд хоорондоо мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, Советскэ Конституциин Үдэрэй хүндэлэлдэ үйлэдбэриин шэнэ амжалтануудые туйлаба.

Зураг дээрэ: коммунистическэ ажалай бригадын нэрэ зэргын түлөө тэмсэдэг бригадын бригадир Анатолий Шигаев (баруун гарһаа) өөрынгөө нүхэдтэ халаанай даалгабари үгэжэ байна.

Д. Балдановай фото.

Хүндэтэ нэрэ зэргэеэ харюулхабди

Алдарта партиимнай түүхэтэ XXI съезд ороной бүхы ажалшадай эдэбхи үүсхэлые улам бадаруулаа. Коммунистическэ ёһоор ажаллаха, ажаһууха, һураха гэһэн хүдэлөөн энээнние эли тодоор гэршэлнэ.

Угаа ехэ удхатай энэ үүсхэлэй дэлгэрхэдэ, манай фабрикын бүлэг залуушуул тэдэнэй зэргэдэ эгээн түрүүлэн жагсалсаа һэн. Мүнөө фабрикымнай үйлэдбэриин 18 бригада коммунистическэ нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө тэмсэжэ байнхай. Хоёр бригададамнай тиимэ хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдоод байна. Тэдэнэй тоодо минии даадаг бригадынхид оролсоно.

Бидэнэр ажал хүдэлмэреэ һайжаруулхын тула оролдохоһоо гадна, мүн эрдэм бэлигээ дээшэлүүлхэ, ниитын гурим журам наринаар сахиха гэжэ оролдодогбди. Манай бригадын гэшүүд бултадаа һурадаг, ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадажа байдаг.

Ажал хэхэ агуусхэ эрхээ эдлэжэ байха зуураа, ажалайнгаа бүтээсэ улам дээшэлүүлхын тула саг үргэлжэ оролдонобди. Мүнөө даабаряа дүүргэдэггүй хүн гэжэ байхагүй. Тиихэтээ хамта бидэнэр голодоһо гаргаха ябадал сүм усадхажа шадаабди. Имагтал һайн шанартай продукци гарганабди.

С. Шитов,
Сэмбын фабрикын ээрэлгын цехын коммунистическэ ажалай бригадын бригадир.

СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ ДЕМОКРАТИИН ИЛАЛТА

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо М. Ф. Завгородняя гэгшын хөөрөөнһөө

☆ ☆

Агуусхэ Эхэ оронаймнай арад бүхэн СССР-эй Конституциин һайндэрые мүнөө жэлдэ ажалай, политическэ угаа ехэ дэбжэлтын оршон байдалда тэмдэглэжэ байна. Мүнөө хаа хаанагүй фабрика, заводуудта, колхоз, совхозуудта түүхэтэ долоон жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө шанга тэмсэл дэлгэржэ байнхай.

Советскэ Конституциин баталагдаһан сагһаа хойшо үнгэрһэн хорёод жэлэй туршада манай арадай туйлаһан илалтанууд хизаарлашагүй ехэ. Энээнние хэдэхэн үгөөр тоолохын аргагүй. Тобшолон хэлэхэдэ, СССР-эй Конституци дотор батадхагдаһан амарха, һураха, ажаллаха эрхээ совет хүн бүхэн дүүрэнээр эдлэжэ, баян дэлгэр байдалтай болоо. Мүнөө Москвада хоёрдохёо үнгэргэгдэжэ байгаа бурят арадаймнай искусство, литературын декада энэ түүхэтэ илалтымнай бодото гэршэ болоно.

Коммунистическэ партиин ленинскэ национальна политикые бэелүүлһэнэй ашаар, социалистическэ демократи, арадуудай адли тэгшэ эрхэ, хани барисаа мандуулһанай ашаар эдэ бүхы хубилалтанууд туйлагдаа бшуу.

Һүүлэй жэлнүүдтэ, илалгаяа партиин XX съездһээ хойшо социалистическэ демократиие улам саашадань хүгжөөхын тула ехэ хүдэлмэри хэгдээ. Союзна, автономно республикануудай эрхэ үргэдхэгдөө, олониитын эмхинүүдэй үүргэ улам дээшэлбэ.

Эхэ оронойнгоо бүхы арадуудтай хамта республикымнай ажалшад Советскэ Конституци дотор хуулитаар батадхагдаһан түүхэтэ туйлалтануудаа нарин хёрхоор хамгаалха зуураа, социалистическэ хуули ёһые бэхижүүлхэ, бүри наринаар сахидаг болохо зорилготой. КПСС-эй ЦК-гэй хэмжээ - ябуулгануудые ехэтэ һайшаан, бодото дээрэнь бэелүүлжэ байна.

Советскэ демократиие бүхы талаарнь хүгжөөхэ гэһэн КПСС-эй XXI съездын заабаринуудые бэелүүлэн, һүүлэй үедэ манай республика дотор зарим тэды хүдэлмэри хэгдэжэ байна. Совет гүрэнэй үндэһэ һуури бологшо Соведүүдэй хүдэлмэри бага зэргэ һайжаржа эхилээ. Соведүүдэй гүйсэдкомууд сессинүүдээ саг соонь зарлажа, Соведэйнгээ үмэнэ, депутадууд — һунгагшадайнгаа үмэнэ тоосоогоо үгэдэг болоо. Тингэбэшье энэ талаар горьтойхон дутагдалнууд бии байһаар. Ажахын, культурна байгуулалтын асуудалнуудые шиидхэлгэдэ Соведүүдэй үүргые бүри дээшэлүүлхэ шухала.

Мүнөө, манай орондо үргэн далайсатайгаар коммунизм байгуулжа байһан сагта, коммунистическэ ёһоор ажаллаха, ажаһууха, һураха гэһэн эрмэлзэлгые али болохоор дэмжэхэ, үргэн ниитэ зоной дунда улам үргэнөөр дэлгэрүүлхын түлөө тэмсэхэ ёһотойбди. Тиихэтээ хамта гүрэн түрын шухала удхатай энэ хэрэгэй, Советскэ Конституцяар манай ороной ажалшадта олгогдоһон —ажал хэхэ, амарха, эрдэмдэ һураха, үтэлхэ хүгшэрхэдөө тэдхэмжэ абаха эрхэнүүдэй ямар ехэ удхашанартай байһан тухай саг үргэлжэ тайлбарилха зэргэтэйбди.

Курумканай аймагай Аргадын дунда һургуулиинхид һуралсалаа ажабайдалтай холбоо барисаатайгаар ябуулхын тула ехэ хүдэлмэри хэнэ. Эндэ һурагшадай үйлэдбэриин саг үргэлжын бригаданууд эмхидхэгдэнхэй. Тэдэнэр үнгэрһэн зун тэндэхи Калининай нэрэмжэтэ колхоздо ажаллажа, 11 мянган ажалта үдэр олоһон байна. Мүнөө мал ажал дээрэ хүдэлмэрилнэ.

Зураг дээрэ: Аргадын дунда һургуулиин һурагшад—малшад туталнуудые эдеэлүүлжэ байна. Наада захадань, — һурагша Бадмажап Дашнева.

А. Мантаевай фото.

Баяртайб, золтойб

Конституциин Үдэрөөр дашарамдуулан, эдлэжэ байгаа эрхэ, баян дэлгэр байдал тухайгаа үнэн зүрхэнэй үгэнүүдые хэлэхэ дуран ээлүүдгүй хүрэнэ.

Би олон үхибүүдые түрэжэ, хүмүүжүүлһэн хүм. Совет хууляар эхэнүүдтэ олгогдоһон эрхэнүүдэй ямар ехэ удхатай байһаниие һайн мэдэнэб. Ямар нэгэн капиталистическэ орондо ажаһуудаг эхэнэр хүн нам шэнгеэр олон үхибүүтэй болоо һаа, тон хэсүү, хүндэ хүшэр байдалда орохо байһаниинь элитэ.

Харин манай социалистическэ гүрэн дотор үншэн бүлэнэртэ, олон үхибүүдтэй эхэнүүдтэ тон ехэ анхарал хандуулагдадаг, саг үргэлжын тэдхэмжэ үгтэжэ байдаг. Тиимэһээ манай бүлэ ямаршье ядарал үзэнгүй, золтой жаргалтай ажаһууна.

Минии түрэһэн 10 үхибүүд гүрэн түрынгөө тэдхэмжэ туһаламжын ашаар хашалангүй хүмүүжэжэ, эрдэм бэлигтэ һуража, ажал хүдэлмэри хэлсэжэ байна. Һүүлэй хэдэхэн жэлэй туршада манай бүлэдэ аяар 40 мянга шахуу түхэригэй туһаламжа үгтөө.

Үхибүүдээ гүрэнэй туһаламжаар хүмүүжүүлжэ, коммунистическэ байгуулалтада хубитаяа оруулалсажа байһандаа хэмгүй баяртайб, хэмжээлэшэгүй ехэ золтойб.

Б. Базарова,
Эхэ-Герой Баргажанай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн.

Залуу наһанай жаргал

Манай ороной эрхэтэн бүхэн амарха, һураха, ажаллаха эрхэтэй гэжэ Советскэ Конституци соо алтан үзэгүүдээр аржыса бэшээтэй. Хүн бүхэн эдэ эрхэнүүдээ эдлэн, хаанашье һуража, дуратай мэргэжэлээ олоод, Эхэ оронойнгоо улам хүгжэн мандахын тулада оролдоно. Иимэ эрхэ сүлөөтэй, золтой жаргалтай байһанаараа бидэ залуушуул омогорхохо ёһоороол омогорхонобди. Тиигэншьегүй яахабибди.

Үнэхөөрөөшье, хараад үзыт даа. Урдань барга бүдүүлиг байдалтай, үзэг бэшэг мэдэхэгүй байһан бурят зон мүнөө үргэлжэдөө һургуулитай боложо, эрдэм бэлигээ бадаруулаа. Энээнние минии түрэлхидэй ажабайдал эли тодоор гэршэлнэ. Зүгөөр манайхин бусад совет бүлынхидһөө балай илгаагүй юм. Хаанта хархис засагай үедэ үтэли харанхы, үгытэй ядуу ажаһуугаа. Агуусхэ Октябриин аша үрээр лэ зол жаргалаа оложо, Советскэ Конституцяар олгогдоһон агуусхэ эрхээ эдлэжэ, жаргалтай, хүхюутэй ажаһуунабди.

Бидэ эсэгын найман үринэрбди. Урдань нэгэ бүлэһөө иимэ олон хүниие эрдэм номдо һургаха гээшэ сэйн ухаанда орошогүй хэрэг байгаа бшуу.

Харин мүнөө Советскэ Конституциин алтан наран доро эрдэмдэ һураха эрхээ бэелүүлжэ байнхайбди. Минии гурбан аханар дээдэ эрдэмтэй болоод, элдэб һалбаринуудта ажаллажа байдаг. Тиихэдэ би өөрөө, минии дүү —Ширабнамжил мүнөө дээдэ эрдэм олохын тула һуража байнабди. Үшөө хоёр дүүнэрнай эхин шатын һургуулинуудта һуража байнхай. Энээнээ залуу наһанаймнай зол жаргал гэжэ тоолонобди. Теэдшье залуу наһанай жаргал гээшэл!

Ц. Чимитдоржиева,
Доржи Банзаровай багшанарай институдай студентка.

Агуусхэ эрхэ

«Эрьехэ наран гараха, ээлжээн түрэ болохо» гэжэ революционно хүдэлмэришэд, үгытэй зарим таряашад Октябриин ехэ революциин урда тээ хэлэдэг, хүһэдэг, хүлеэдэг байһан юм. Энэнь хадаа баяд, ноёдой хашадаг, дарладаг, харшалдаг зобоодог саг барагдаха, ажалша зондо жаргалта байдал захяахаар засаг түрэ тогтоогдохо гэһэн удхатай, тэрэнэй түлөө тэмсэхые уряалһан тайлбаритай.

Марксизм-ленинизмын мүнхэ һургаалһаа мүхэшэгүй хүсэ абаһан Октябриин наран манай орон дотор анхан мандуулагдаад, хүн түрэлтэнэй байдалые хубилгаха элшэ туяагаа улам холуур, бүри хүсэтэйгөөр сасаруулан, миллион, миллиард зониие социализм, коммунизмын туг доро нэгэдхэжэ байна.

Үнгэрһэн дүшөөд жэлэй туршада шэн габьяата совет арад Коммунистическэ партиингаа сэсэн мэргэн хүтэлбэреэр дэлхэйдэхинэй түүхэдэ урдань хэзээшье үзэгдөөгүй гайхамшаг хэрэгүүдые бүтээгээ. Олон үеын ухаан түгэлдэр хүнүүдэй үни холоһоо хойшо хүсэдэг, номнодог байһан социализмын түгэс, бүрин илалта туйлагдаа. Бүри дээдэ шата болохо коммунизм байгуулгын дардам замда ороод, үргэн дэлисэтэй, баатар алхасатайгаар дабшажа ябанабди.

Илалта амжалтануудыемнай согсолон найруулжа, эрхэ ба уялгануудыемнай батадхан бэшэжэ, Үндэһэн Хуули болоһон Советскэ Конституциин Үдэрөөр баяр дүүрэн байдалаа дахин дахинаа магтан дурдаха дуран хүрэхэнь гайхалгүй.

Хаанта хархис засагай зүгһөө «буса түрэлтэд» гэгдэжэ доро харагдадаг, доромжологдодог байһан бага яһатад (тэрэ тоодо бурят зон) мүнөө али бүхы талаараа адли тэгшэ эрхэтэй, хэншье гээшэһээ дутуугүй хүндэтэй, жаргалтай хүнүүд болонхойл. Энээнһээ уламжалан Совет орон дотор ажаһуудаг олон үндэһэ яһатанай эбдэршэгүй бата хани барисаан шэрээгдэн бүрилдөөд, манай хүсэ шадалай, алдар солын нэгэ шухала нүхэсэлынь болоо. Иимэ эб эмхитэй, иимэ нягта нэгэдэлтэй гүрэн гэжэ урдань байгаагүй, капиталистическэ дэлхэйдэ байхашьегүй.

Совет хүнүүд ямар ехэ эрхэтэй, али тухай һайн һайхан, баян дэлгэр байдалтай болоо гээшэб!

Уншагты,
атаархагты,
Би Советскэ Союзай
гражданинби!

гэжэ пролетарска суута поэт Владимир Маяковскиин бүри 1929 ондо бэшэһэн үгэнүүд дэлхэйн булан тохой, нютаг нуга бүхэндэ дуулдан ойшоогдоод, талархадаг нүхэдэймнай зэргые үдэрһөө үдэртэ үргэдхэжэ үргэлжэлһөөр.

Ажаллаха эрхэ гээшэ айхабтар гүн гүнзэгы удхатай туйлалта болоно. Хүн хадаа ажал хэжэл хүн болоһон үг гарбалтай. Тиигэбэшье өөһэдтөө, өөһэдынгөө обществын аша туһада, арад зонойнгоо аша туһада үнэн сэдьхэлһээ хэдэг ажалнай гансал ами хоолойгоо тэжээхын тулада, бусадай баяжахын тулада хэгдэдэг ажалһаа үндэһөөрөө илгаатай ха юм. Ажалгүйдэхэ ябадалай манайда үни эсэслэн усадхагданхай байхадань, харин капиталай оронуудтахи хэдэн арбаад миллион хүнүүд хэхэ хүдэлмэригүй, орохо гэргүй—үлэсэжэ, гүйраншалжа, зүдэржэ, зобожо ябадаг.

Мүнөө манайда ажалаараа шалгарһан хүн арад түмэндөө магтуулдаг, алдар суутай болодогынь элитэ. Үнеэн бүриһөө 5—6 мянган литр һү һаажа, артелиингээ баялигые жэлһээ жэлдэ арьбадхалсадаг Пэлжит Жалсанова, Борьёогой талые бүрхөөмэ олон мянган хонин һүрэг үсхэгшэ Балдан Дабаев, хада уулын шэнээн «хара алта» гаргадаг шахтёр Гармажап Тучинов, суутай дархан Чойбон Цыбиков ба бусад түрүүшүүл үнэн сэхэ, үндэр бүтээсэтэ ажалаараа Социалис Ажалай Геройнууд боложо, Совет гүрэнэй дээдэ хайра, зэргэдэ хүртэнхэй. Бүхы зомнай иимэ геройнууд болохоор эрмэлзэнэ, болохоншье дамжаггүй!

Бага саг соо бүри ехэ юумэ бүтээжэ, үдэрэй 8 час хүдэлхын орондо 7 час ажалладаг боложо байгдана. 6—5 час хүдэлмэрилөөд, хэзээ хэзээнэйхиһээ ехэ юумэ үйлэдбэрилхэ саг холо бэшэ. Иимэ зорилго түүхэтэ долоон жэлэй түсэб соо табигданхай.

Бүхы хүдэлмэришэд, алба хаагшадһаа гадна, олонхи колхозниигууднай гүрэнэй, колхозуудай гаргашаар жэл бүри амардаг, үбшэлбэл—тэдхэмжэ абадаг, түлөөһэгүйгөөр эмшэлүүлдэг, үндэр наһатай болоходоо пенсидэ гарадаг бшуу. Хэдэн зуун, мянган курорт, санатори, амаралтын гэрнүүд арад зоной аша туһада—бэеынь элүүрые бэхижүүлхэ хэрэгтэ зорюулагдана гээшэб! Хэдэн олон шэнэ курорт, санаторинууд нээгдэхээр хараалагданхайб! Эдэ бүгэдэндэ гүрэнэй зүгһөө али тухай ехэ мүнгэ зөөри табигданаб?

Энэ хадаа асари ехэ туйлалтануудай нэгэн—амарха эрхэмнай болоно. Иимэ үргэн эрхэ түүхэдэ түрүүшынхээ манайда бэелүүлэгдээ.

Гуша-дүшэн жэлэй саана олонхидоо үзэг бэшэг мэдэхэгүй хүн зонтой байһан манай орон мүнөө үргэлжэ дээрээ дунда, дээдэ эрдэмтэнэй орон болохо зорилго табинхай. Советскэ Союз доторнай 50 гара миллион залуушуул дээдэ, дунда һургуулинуудта һурана. Тэдэнэй хэдэн миллиониинь жэл бүри һуралсалаа дүүргэжэ, дээдэ эрдэмтэй мэргэжэлтэд: инженернүүд, агрономууд, багшанар, геологууд, врачууд, зоотехнигүүд болоод, арадай ажахын, соёл культурын һалбаринуудта ажаллахаяа гарана.

Дээдэ һургуули дүүргэһэн хүнүүдэйнгээ тоогой талаар урдаа ортошогүй гэгдэдэг байһан Америкын Холбоото Штадуудые үни ахижа гаранхайбди. США-да нёдондо жэл 35 мянган инженернүүд бэлэдхэгдэһэн байхадань, харин манайда 94 мянгаһаа дээшэ болоо.

Гансахан БурАССР-ые абаад үзэбэл, эрдэмэй кандидат, доктор гэһэн нэрэ зэргэтэй 160 гаран хүн бии байха. Эрдэм соёл дэлгэрүүлхэ, наука болон техникэ хүгжөөхэ асуудалнуудта айхабтар ехэ анхарал хандуулагдадаг байһанай ашаар манай ороной эрдэмтэд, хүдэлмэришэд хэдэ хэдэн хэмэл одоые огторгой замбуулинай оёоргүй орьёл руу дэгдээхэһээ гадна, Һара, Нара ба ондоошье түбинүүдые шэнжэлхэ зорилгоор эди шэдитэ гараа һарбайжа, дэлхэйдэхинэй түүхын алтан дэбтэртэ шэнэ хуудаһануудые нээгээ.

Энэмнай—Совет засагай олгоһон эрдэм шудалха эрхын аша үрэ мүн.

Демократи гэһэн ойлгомжо эртэ урда сагһаа эхи абажа, олон үе галаб, орон уласуудые дамжаһаар ерэбэшье, гансал манай Совет гүрэн дотор анха түрүүн бодото удхаяа олоод, улам саашадаа хүгжөөгдэжэ байнхай. Совет хүн бүхэн засаг түрынгөө хамаг зургаануудта һунгадаг, һунгагдадаг, политикын, ажахын, соёл культурын хабаатай ямаршье асуудалнуудые зүбшэн хэлсэлгэдэ бүгэдэниитээрээ хабаададаг, шиидхэлсэдэг болонхой. Ажахы болон соёл культурын асуудалнуудые шиидхэлгын талаар союзна, автономно республикануудай эрхэ ниилээд үргэдхэгдөө.

Эдэмнай—шэнэ ёһоной, бодото социалистическэ демократи, коммунистическэ демократиин эхи заха гээшэ. Коммунизмын Ордоной барилгын түргэдхэгдэхэ тума гүрэнөө хүтэлхэ хэрэгтэ арад зомнай бүри олоороо, бүри эдэбхитэйгээр хабаададаг боложо байна. Гүрэнэй засагай тусхай органуудаар шиидхэглэдэг байһан зарим асуудалнууд мүнөө улад зоной һайн дуранай бүлгэмүүдээр, олониитын организацинуудаар (профсоюз гэхэ мэтэ) шиидхэгдэжэ эхилээ. Арадай һайн дуранай дружинанууд хаа хаанагүй байгуулагдаад, ниитын гурим ёһо сахилсадаг болоо. Тэрэшэлэн арадай культурын университет, арадай театр, хоор, музей гэхэ мэтэ хото, городуудһаа гадна, хүдөө тосхонуудта—хаа хаанагүй эмхидхэгдэжэ байна. Тэдэнэй дундаһаа Хэжэнгын, Тарбагатайн хоорнууд мүнөө декадада ошоод, ороной ниислэл хотын ажалшадта арадайнгаа уран бэлигые харуулалсажа байнхай.

Иимэ сагта агуусхэ эрхээ эдлэн ажаһуухада, ажаллахада, һурахада, амарха сэнгэхэдэ яаһан урматайб даа!

Р. [illegible]мбаев.

Дарижаб ДАМДИНОВ

АЛТАН ХУУЛИ

Ургажа мандаһан аба һайхан ороной
Уужам сүлөө баян дайда дээр
Баатар хүсэтэй баран арадууднай
Барагдашагүй ехэ баярай тэмдэгээр
Алтан Хуули зохёон эблүүлэгшэ
Алдарта сэсэн Коммунис партидаа
Баяр хүргэнэ бүгэдөөрэн хүндэлжэ,
Баясхаланта үдэр—декабриин табандаа.
Хорин жэлэй жабхаланта мүрысөөгөөр,
Хатуу шанга ангиин байлдаагаар
Туйлан олоһон илалтануудыемнай ялайса
Толилон баталаа Советскэ Конституци.

Газар дэлхэйе гэрэлтүүлнэ туяарса
Гайхамшаг Одон—Советскэ Конституци!
Дэлхэйн ажалшадта золыень заагаад,
Дуудан байна сүлөөдэ уряалаад.
Һайхан социализм—жаргаланта байдалыемнай
Һандарган дайлахаар дайсанай һэдээ һаань,
Гал дүлэн соогуур хатуужан ерэһэн
Гайхамшагта манай арадууд батаар,
Нэгэн хүндэ адли нягта жагсаалаар
Хамгаалхал Эхэ ороноо булад гараар,
Хамажа хаяхал дайсанаа улаан галаар.
1937 он.

ЭЛДЭБ ҺОНИН

80 МЯНГА ГАРАН ХҮН ХАРАБА

Ямар нэгэн һонирхолтой фильмын кинотеатрнуудта гаража эхилхэдэ тэрэ дороо суу бай таража, тиимэ кино харахаяа хүсэгшэдэй илангаяа олошордогынь мэдээжэ. Жэшээнь, Н. С. Хрущевой Америкээр аяншалһан тухай үнгэтэ документальна фильмын манай республикын город, тосхонуудаар харуулагдажа эхилхэдэ кинотеатрнуудай залнууд үдэр бүри дүүрэн байгаа. Юрын фильмнүүдэйхиһээ дурсагдаһан киногой буулгабариин олоор ерэбэшье, кино харахаяа хүсэгшэд ехэ олон.

«Н. С. Хрущев Америкэдэ» гэһэн киногой республикын кинотеатрнуудта харуулагдажа эхилһэнһээ хойшо 80 мянга гаран хүн хараа.

— Мухаршэбэрэй аймагта хоёрхон үдэрэй туршада 2 мянга гаран хүн дурсагдаһан киное хараа. Кяхтын аймагта 15 мянга гаран хүн, Закаменда — 6 мянга 500 гаран хүн хараад байна. Республикын аймагуудай үшөө хахадынь тус киное хараадүй, — гэжэ «Кинопрокадай» конторые эрхилэгшэ нүхэр Ф. Ветлужский мэдүүлнэ.

«Н. С. Хрущев Америкэдэ» гэһэн киное Улан-Удэ городой ажалшад мүн лэ олоороо харана. Энэ киногой харуулагдажа эхилһэнһээ хойшо партиин Улан-Удын горкомой политическэ гэгээрэлэй байшангай киногой залда 17 мянга гаран хүн ороһон байна.

И. Будаев.

Совет эхэнэрэй габшагай ажал

Советскэ Конституциин ашаар эрхэсэ эдлэжэ, эзэн болоһон совет эхэнэрнүүд мүнөө хаа хаанагүй— ямаршье ажалда эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, коммунизм байгуулхын түлөө хубитаяа оруулалсажа байна. Байкало-Кударын Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой огородой звеное даагша нүхэр Юрьевагай габшагай ажал энээндэ жэшээ боложо үгэнэ. Нүхэр Юрьева тус колхоздо огородой баян ургаса ургуулха талаар ажалай баян дүршэлтэй болоһон байха. Үнгэрэгшэ намар Татьяна Михеевнагай звено гектар бүриһөө 700 центнер капуста хуряажа, аймаг, республика дотороо суурхуулһан байха юм. Энээнэйнь ашаар түрэл колхозынь дунда зэргээр гектарай 468 центнер капуста хуряажа, аймаг соогоо түрүү һууринуудай нэгые эзэлһэн байгаа. Тэрэшэлэн Юрьевагай хүтэлбэрилдэг звеногойхид хартаабха, овощиин баян ургаса хуряажа абанхай.

Тус звеногой гэшүүд ерэхэ жэлдэ огородой баян ургаса хуряахын зорилгоор эртээнһээ бэлэдхэжэ байна. Татьяна Михеевна өөрөө энэ ажалдаа эдэбхи үүсхэлтэйгээр хабаадалсажа, нүгөөдүүлдээ ажалай үльгэр жэшээ харуулна.

Е. Ненашев.

ХУРШЭ ОБЛАСТИИН ҺОНИН

Табагай сагаан хүринөөрөө...

«Дружба» колхозой (Ага) хонишод үбэлэй шэмэрүүн хүйтэниие түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтажа байна. Колхозой ахалагша хонишод Базаржаб Дармаев, Гонгор Николаев гэгшэд Бэлшээртэ гэжэ нютагта тус тустаа 650 гаран эхэ хонидые адуулдаг юм. Эдэнэр тушаажа абаһан хонидоо тобир тарганаар ондо оруулхын зорилгоор тэдэнэйнгээ эдихэ үбһэ хулһыень аяар намар байхада байрадань зөөжэ асарһан, хото хорёогоо дулаалһан, сэбэрлэһэн байгаа. Тиихэдэ эдэнэр өөһэдынгөө хүсөөр 864 тонно кукурузын, 360 тонно наран сэсэгэй силос үбэлэйнгөө байрын дэргэдэ дараһан юм.

— Ниитымнай һүрэг—хони ямаад мүнөө үбэлдөө хүсэд хүрэхэ үбһэтэй, силостэйшье, энээнһээ гадна, хүйтэнэй үедэ үдэрэй 300-гаад грамм овёс үгтэхөөр хараалагдана,—гэжэ ахалагша хонишон Г. Николаев мэдүүлнэ.

Хонишод Дармаев, Николаев гэгшэд хонидоо январь, февраль һаранuудта хурьгалуулжа, эртын түл олоор абахын түлөө хонидоо искусственна аргаар үрэжүүлһэн байна. Бүтээсэтэй, оролдолго үүсхэлтэй ажалые харахада эдэнэр хэлэһэн үгэдөө хүрэжэ, 100 эхэ хонин бүриһөө 110 хурьга абаха байна.

Зураг дээрэ: табагай сагаан хүринөөрөө табаруулдаг түрүү хонишон Николаев хонидоо адуулжа ябана.

В. Крушельницкиин фото.

СУВОРОВЫЕ ЭМШЭЛҺЭН ХҮН

Хэр угһаа хойшо нэрлэгдэдэг «Эмшэнэй хүндые» мэдэхэгүй хүн Кяхта городто үгы шахуу юм. Городһоо 6 километрын газарта байдаг нэгэ хүндыдэ урдань эмшэн Карп Андреевич Петров ажаһууһан байгаа. Суута эмшэнэй гэр байрын оро сараа мүнөөшье үлэнхэй. «Эмшэнэй хүндыдэ» урдань эмнэлгын газар байһан юм гэжэ Кяхтын хүн зоной зариманиинь тухайлдаг. Харин түүхын документнүүдэй гэршэлһэнэй ёһоор тэндэ Петровой гэр байранууд байһан юм. Эмшэн Петровой ажабайдалайнь түүхэ илангаяа һонирхолтой.

Суута полководец фельдмаршал Александр Васильевич Суворовой хүтэлбэреэр ородой армиин Итали руу аяншалха үедэ Карп Андреевич сэрэгэй нэгэ полкдо фельдшерээр алба хэдэг байба. Юрын фельдшерэй абьяастай бэрхэ байһыень агуу ехэ полководец хараадаа абажа, главна штабтаа үлээһэн гэхэ. Илалта түгэс аяншалгаяа дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр фельдмаршал Суворов фельдшер Петровто иигэжэ хэлэһэн байгаа: «Ши полкдо эмшэнээр ажаллаа һаа, ехэл таараха байнаш. Россида ажалланхаар, хаанаб даа нэгэ тээ Сибирьтэ алба хээ һааш дээрэ. Шамайе полкын эмшэн болгохо тухай захиралта үгэхэб».

Карп Андреевич тэрэ гэһэнһээ хойшо Сибирьтэ ерэжэ, түрүүшээр сэрэгшэдые, удаань юрын зониие аргалдаг болоо һэн. Фельдшер Петров 1790 онһоо 1820 он хүрэтэр эмшэлэгшээр хүдэлхэ зуураа элдэб үбшөөр үбдэгшэдые хинээр аргалжа эдэгээдэг дээрэһээ «Хина» гэжэ нэрэтэй болоһон гэхэ. Карп Андреевич олон хүнэй хоолой тэжээдэг дээрэһээ үгытэй ядуу һуудаг байжа, хамһабариин ажахы эрхилхэ баатай болодог байгаа. Тэрэ үеын мэдээсэл дээрэһээ харахада суута эмшэн һэлгэхэ хубсаһагүй байһан юм.

«Фельдшер Петровто али болохоор туһалаарайгты» гэжэ агуу ехэ полководец гэртэхиндээ захиһан гэхэ.

Нэгэтэ Карп Андреевичын нэрэ дээрэ Петербургһаа бэшэг ерэһэн байгаа. Бэшэг соонь иигэжэ бэшээтэй байба:

«...Өөрынгөө суута үбгэ эсэгын сааһан соо иимэ удхатай бэшэг олооб. Минии үбгэ эсэгэтэй сугтаа алба хэхэдээ та тэрээндэ туһалһан байгаат. Тэрээн тухайда өөрөө бэшэг соогоо зааха зуураа хэрэгтэй болоо һаань, танда туһалха тухай мэдүүлгэ орхиһон байна... Энээнтэй дашарамдуулан танай ажаһуудаг газарые мэдээд, бэшэг бэшэхэ гэжэ шиидэбэб. Хэрэгтэй болоо һаань, танда али болохоор туһалха ехэ хүсэлэнтэйб. Танай үхибүүдые һурган хүмүүжүүлжэ, хүл дээрэнь гаргаха тушаа туһаламжа үзүүлхэ ехэ дуратай байнаб...»

Карп Андреевич 90 хүрэжэ наһа бараһан юм. Үхибүүдынь эсэгынгээ наһа бараһанай һүүлээр городһоо гаража Бургалтай гэжэ хадын саана гэр байра бараад, хүдөө ажахы эрхилжэ ороһон байгаа.

Р. Тугутов.

Эхын инаг. Л. Хайдуровай фотоэтюд.

КОЛХОЗОЙ МАСТЕРСКОЙ СОО

...Үдын забһарлалга дүүрэжэ, хүдэлмэришэд мастерской соогоо булта сугларба. Мастерскойн хэдэн олон таһалгануud соогуур томо томо оньһон хүсэтэй станок, машинануудай хүдэлхэ һүртэй абяан соностоно.

— Энэ жэлдэ орооһо таряанай, бусадшье ургамалнуудай баян ургаса абаһандаа зомнай урматай зоригтой, ажал хүдэлмэримнайшье саг соогоо бүтээгдэнэ. Мүнөө трактор, машинануудаа эртээнһээ заһабарилхын тулада сүлөө забдагүй ажаллажа байнабди,— гэжэ механизаторнууд хөөрэлдэнэ.

Нээрээшье, эндэхи Сталинай нэрэмжэтэ артелиинхид Мухаршэбэрэйнгээ аймаг дотор хамагһаа түрүүлэн заһабарилгадаа ороод, жэлэй IV кварталай түсэбые декабриин 22 болотор дүүргэхээр шиидэнхэй. Мастерскойн хажуудахи гэр соо ороходо, механизаторнуудай абаһан социалистическэ уялга томо үзэгүүдээр бэшэгдэнхэй ханада үлгөөтэй харагдана.

Тус колхозой заһабарилгын мастерской типовой бэшэшье һаа, элдэб түхеэрэлгэ, хэрэгсэл, зэр зэмсэгээр яһала хангагданхай. Эндэ токарна хоёр станок, тракторай зарим детальнуудые үрэжэ тааруулдаг нарин хэрэгсэлнүүд, механизированнэ пресс гэхэ мэтэ түхеэрэлгэ бии. Электрын галаар, мүн газаар гагнуури хэдэг тусхай таһалга мастерскойн нэгэ булан соо эмхидхэгдэнхэй.

Механизаторнууд заһабарилга дээрээ түрүү арга үргэнөөр хэрэглэнэ. Мүнөө 9 узел бии болгогдожо, тэдэ узелнуудта хамта 30 гаран механизаторнууд ажаллана. Тракторнуудай тон орёо нарин деталь, частьнуудые заһабарилдаг узелнуудта дүршэл ехэтэй, һайн мэргэжэлтэй хүнүүд табигданхай. Жэшээлхэдэ, мотор заһабарилдаг узелда үнинэй механизаторнууд нүхэд К. Филатов, К. Леонов, Т. Ревенский гэгшэд хүдэлдэг юм. Мүнөө тэдэнэр тракторай 6 мотор заһабарилжа бэлэн болгоо. Механизаторнуудай оролдосотойгоор хүдэлһэнэй ашаар мүнөө «ДТ-54» маркын 3 трактор заһабарилагдажа гаргагдаа. Эдэ үдэрнүүдтэ үшөө 3 трактор хабсаргагдажа, бэлэн болохо дүтэлэнхэй. Тиихэдэ РТС-эй мастерскойһоо үшөө 2 трактор һаяар заһагдажа гарахань.

— Байгша оной эсэс болотор 15 трактор заһабарилха түсэбтэй зомбди. Зарим тракторнуудайнгаа моторнуудые Гашейн РТС-эй мастерскойдо капитальнаар заһабарилхабди. Механизаторнууднай ажалаа һайнаар эмхидхэжэ, тракторай заһабарилгые хараалһан болзор соогоо дүүргэхые оролдоно,—гэжэ колхозой МТМ-е даагша нүхэр И. Иванов хөөрэнэ.

Мүн хүдөө ажахын машина, зэмсэг заһабарилдаг нүхэр Матвеевай бригада КПСС-эй ээлжээтэ Пленумэй нээгдэтэр түсэбөө 120 процент дүүргэхээр шиидэнхэй.

Мастерскойн нэгэ таһалга соо токарьнууд хүдэлнэ. Тэдэнэр трактор, машинануудта шухала хэрэгтэй орёо, нарин детальнуудые өөһэдөө мүлижэ гаргана.

— Хүдэлмэриингөө сагта заахашье сүлөөтэй байдаггүйбди. Элдэб жэжэ шүрэбүүдһээ эхилээд, олохон зүйлэй томо томо детальнуудые станогуудтаа мүлинэбди. Үдэр үдэрэйнгөө даалгабариие хододоо дүүргэдэгбди,—гэжэ токарь нүхэр К. Леонов хэлэнэ.

Колхозой түмэршэ дархан нүхэр К. Теслев, гагнууршан К. Максимов гэгшэд баһал магтаалтай һайнаар ажаллана.

Тус колхоз заһабарилгада узловой түрүү арга хэрэглэжэ, ажалаа нилээд хурдадхаа. Трактор, машина шанар һайнтайгаар заһабарилагдана. Мүнөө эндэ хүдэлмэри хоёр халаанда эмхидхэгдэжэ, ажалайнь бүтээсэ бүри дээшэлһэн байха юм. Түрүүшын халаан үглөөнэй 8 часһаа, хоёрдохи халаан үдэшын 5 часһаа эхилнэ.

Заганайхид мүнөө жэлдэ трактор болон хүдөө ажахын машинануудай заһабарилгые эмхитэйгээр ябуулжа эхилээ, гэбэшье, хүдэлмэридэнь зарим тэды дутагдалнууд үшөөл бии. Юуб гэхэдэ, заһабарилгада байһан тракторнууд хэрэгтэй частьнуудаар хүсэд хангагданагүй.

— Моторнуудай, мүн бусадшье узелнуудай шухала хэрэгтэй детальнууд РТС-тэ үгы байдаг дээрэһээнь заһабарилга ехээр һаатана. Зарим хуушарһан деталь, частьнуудые мастерскойдоо заһажа, эблүүлжэ табихын тула хайран сагаа баранабди. Тиихэдэмнайшье РТС-эй мастерскойдо хэрэгтэй болохо түмэр түдэгэ байдаггүй,—гэжэ колхозой механигай уялгые дүүргэгшэ нүхэр Е. Олейнников хэлэнэ.

Трактор, машинануудай заһабарилга колхозуудта ямараар үнгэржэ байһаниие шалгаха, хэрэгтэй частьнуудаар хангаха уялгатай Гашейн РТС-эйхид хүдэлмэреэ һулаар эмхидхэнэ гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй.

Тиихэдэ колхозой мастерской соо вентиляци тодхохо шухала. Юуб гэхэдэ, мүнөө эндэ тунанги утаа унаяр соо хүдэлмэришэд ажалаа хэнэ бшуу. Гадна ерэхэ жэлдэ олон тракторист, комбайнернууд хэрэгтэй болохо байна. Тэдэниие һургаха, бэлдэхэ тушаа колхозой правлени мүнөөнһөө һаналаа табиха зэргэтэй.

Партиин ЦК-гэй ээлжээтэ Пленумэй нээгдэтэр 4-дэхи кварталайнгаа түсэбые үлүүлэн дүүргэхэ гэжэ Заганай механизаторнууд һайн үүсхэл гаргаа гээшэ. Хэрбээ тэдэнэй хүдэлмэридэ горьтой туһаламжа үзүүлээд байбал, механизаторнууд абаһан уялгаяа дүүргэхэ байһаниинь дамжаггүй.

Т. Гармаев, манай корр.

Сэтгэлэй саанаһаа

Н. С. Хрущев совет сэрэгшэдтэй уулзаба

БУДАПЕШТ, декабриин 3. (ТАСС). Варшавска договорой ёһоор Венгридэ саг зуура байдаг, урда талын бүлэг сэрэгүүдэй сэрэгшэдтэй Н. С. Хрущев, ВСРП-гэй VII съездэ хабаадажа байһан Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин делегациин бусад гэшүүд мүнөөдэр уулзаа.

КПСС-эй делегациин ерэһэцтэй дашарамдуулагдан ехэ митинг болоо. Н. С. Хрущевые, Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин делегациин гэшүүдые элдэб түрэлэй сэрэгүүдэй солдадууд болон офицернүүдэй түлөөлэгшэд митинг дээрэ үгэ хэлэхэдээ, халуунаар амаршалһан байна.

Никита Сергеевич Хрущевой митинг дээрэ хэлэһэн үгые суглараг шад угаа ехэ анхаралтайгаар шагнаа.

Делегацитай уулзалгын хүндэлэлдэ зорюулагдан ехэ концерт болоо.

П. П. Лобанов Рангунда ерэбэ

РАНГУН, декабриин 3. (ТАСС). Бирмын парламентын палатануудай түрүүлэгшэнэрэй уряалаар СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй түрүүлэгшэ П. П. Лобанов мүнөөдэр эндэ ерээ.

П. П. Лобанов Бирмын парламентын айлшан боложо, Бирмэдэ декабриин 14 хүрэтэр байхадаа, Бирмын ниислэлэй үзэсхэлэн һайхан юумэнүүдые хараха, орон сооғуур аяншалха байна.

ВСРП-гэй VII съезд

БУДАПЕШТ, декабриин 3. ТАСС-эй корреспондент А. Семенов иигэжэ дамжуулна: Венгриин социалистическэ хүдэлмэришэнэй партиин VII съездын үсэгэлдэр үдэшын заседани дээрэ ВСРП-гэй ЦК-гэй политбюрогой гэшүүн Лайош Фехер үгэ хэлэхэдээ, хүдөө ажахые социалистическэ ёһоор шэнэдхэхэ зарим асуудалнуудта тогтоһон байна.

Венгриин Арадай Республикын Президиумэй түрүүлэгшэ Иштван Доби хүдөө ажахые хүгжөөхэ тухай, тусхайлбал, үйлэдбэриин кооперативуудые байгуулха хүдэлөөн тухай хэлээ.

Венгриин профсоюзуудай соведэй генеральна секретарь Янош Брутьо үгэ хэлэхэдээ, иигэжэ мэдүүлээ. Социалистическэ байгуулалта үргэн далайсатайгаар бэелүүлхэ программа Центральна Комитедэй элидхэл соо найруулагданхай. Энэ программые профсоюзууд һайшаан зүбшөөнэ.

Аха дүү хэдэн коммунистическэ партинуудай делегацинуудые толгойлогшонор үдэшын заседани дээрэ амаршалгын үгэнүүдые хэлээ.

БУДАПЕШТ, декабриин 3. (ТАСС). Венгриин социалистическэ хүдэлмэришэнэй партиин VII съезд хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлһээр. ВСРП-гэй ЦК-гэй политбюрогой гэшүүн, Венгриин Арадай Республикын дотоодын хэрэгүүдэй министр Бела Биску үглөөнэй заседани дээрэ үгэ хэлэхэдээ, иигэжэ мэдүүлээ: арадай засагай дайсад горьтойгоор урагшагүйдэн диилдээ. Тэдэнэр мүнөө тиимэ эмхитэй, горьтой хүсэн байжа шадахаяа болёо. Гэбэшье, баруун оронуудтахи зарим нүлөө ехэтэй этэгээдүүд хүйтэн дайнай политикые ябуулхадаа, Венгриин Арадай Республикын дотоодын хэрэгүүдтэ хамааралсаха һэдэлгэ гаргахаһаа арсахагүй байна. Тиимэһээ дотоодын болон гадаадын дайсад тушаа бидэнэр һэрэмжэеэ һуларуулха эрхэгүйбди гэжэ Бела Биску саашань мэдүүлээ.

Хереш областиин обкомой нэгэдэхи секретарь Ласло Путноки, академик Карой Новобацки, Боршодско обкомой нэгэдэхи секретарь Йожеф Приесол, ВСРП-гэй ЦК-гэй политбюрогой гэшүүндэ кандидат, Венгриин комсомолой ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь Золтан Комочин гэгшэд үглөөнэй заседани дээрэ мүн лэ үгэ хэлэһэн байна.

Аха дүү коммунистическэ, хүдэлмэришэнэй партинуудай делегацинуудые толгойлогшонор амаршалгын үгэнүүдые хэлээ.

Үглөөнэй заседани дээрэ соносхогдоһон мандатна комиссиин мэдээнэй ёһоор, бүхы делегадуудай гурбанайнь хоёр хуби хүдэлмэришэд, 12 процентнь ажалша таряашад болоно. Таряашад делегадуудай дунда үйлэдбэриин кооперативуудай 39 гэшүүн бии. Тиихэдэ делегадуудай 10,5 процентнь интеллигенциин түлөөлэгшэд юм.

ООН-эй Генеральна Комитедэй заседани

НЬЮ-ЙОРК, декабриин 3. (ТАСС). Генеральна комитедэй заседани үсэгэлдэр үдын хойно болоо. Ассамблейн XIV сессиин хүдэлмэриие үшөө нэгэ долоон хоног соо үргэлжэлүүлхэ тухай ООН-эй Генеральна Ассамблейн түрүүлэгшын дурадхалые хаража үзэхын тулада энэ заседани зарлагдаһан байгаа.

Сессиин хаагдаха болзорые хойшолуулха үндэһэ баримта үгы гэжэ советскэ делегациие толгойлогшо В. В. Кузнецов, мүн Чехословакиин делегат хэлэһэн байгаа. Гэбэшье сессиин хаагдаха болзорые декабриин 12 хүрэтэр хойшолуулхые Генеральна Ассамблейдэ һанамжалан дурадхаха гэһэн шиидхэбэри Генеральна комитет олонхиин дуугаар баталан абаа. СССР-эй, Румыниин, Чехословакиин делегацинууд дуугаа үгэлгын үедэ һаналаа бариһан байна.

Сен Катаямын дурасхаалые Япондо хүндэлэн ёһолбо

ТОКИО, декабриин 3. (ТАСС). Японой Коммунистическэ партиие байгуулагша Сен Катаямын түрэһөөр 100 жэлэй ойе Японой түрүү олониитэ мүнөөдэр тэмдэглээ.

Токиогой районуудай нэгэндэхи Сен Катаямын памятнигай дэргэдэ ниислэлэй олониитын түлөөлэгшэд, Японой Коммунистическэ партиин хүтэлбэрилэгшэд үдэрынь сугларжа, элитэ ехэ революционно ажал-ябуулагша, япон арадай агуу ехэ хүбүүнэй дурасхаалые хүндэлэн ёһолоо. Японой Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй, ороной демократическа, олониитын организацинуудай, тэрэшэлэн Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй зүгһөө памятнигай дэргэдэ венogууд табигдаа.

Сен Катаямын дурасхаалда зорюулагдаһан баярай суглаан столицын Сейнэнкан гэжэ зал соо энэ үдэр болоһон байна.

Аденауэр Парижда хэлсээ хэжэ дүүргэбэ

ПАРИЖ, декабриин 2. (ТАСС). Франко-германска хэлсээн мүнөө үдэшэ дүүрэө. Хоёрдохи үдэртэ республикын президент де Голль канцлер Аденауэр хоёрой хоорондо хэлсээн болоо. Тэдэнэр Елисейскэ ордон соо үглөөгүүр, мүн үдын хойно уулзаһан байна.

Хэлсээнэй дүүрэхэдэ ямаршье коммюнике толилогдоогүй.

Аденауэр Парижһаа мордобо

ПАРИЖ, декабриин 3. (ТАСС). Франциин президент де Голльтой хэлсээ хэжэ дүүргээд, Баруун Германиин канцлер Аденауэр Кельн орохоёо үсэгэлдэр Парижһаа самолёдоор гараа.

Макмиллан Аденауэр хоёр Рим орохо болоо

ЛОНДОН, декабриин 3. (ТАСС). Англо-итальянска хэлсээнэй дүүрэһэнэй һүүлээр үсэгэлдэр үдэшэ иигэжэ соносхогдоо. Ерэхэ хабарай эхеэр Италида ошохо тухай Италиин правительствын уряалые премьер-министр Макмиллан хүлеэн абаа. Мартын 15 багаар аяншалга хэгдэхээр тухайлагдана.

РИМ, декабриин 3. (ТАСС). АНСА агентствын дамжуулһанай ёһоор, Италиин правительствын уряалаар Баруун Германиин канцлер Конрад Аденауэр гадаадын хэрэгүүдэй министр Фон Брентанотай ерэхэ жэлэй январиин 19-һөө 22 хүрэтэр Италида ошохо юм.

МЭДЭЭСЭЛ

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1959 оной ноябриин 23-най Указай ёһоор, Бурядай АССР-эй иимэ аймагууд болюулагдаа:

Хэжэнгын аймаг, газарынь Хориин аймагта дамжуулан үгтэхэ;

Кударын аймаг, газарынь Кяхтын аймагта үгтэхэ;

Курумканай аймаг, газарынь Баргажанай аймагта үгтэхэ болоо.

Редакторай орлогшо **С. БАЛЬЖИНИМАЕВ.**

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, зам. редактора—32-74, отв. секретаря—27-37, отделов: партийной жизни—34-05, сельского хозяйства и советского строительства—47-59, промышленности и транспорта, пропаганды, информации—35-14, культуры—24-74, писем и рабселькоров—40-49, отдел переводов, корректорская—35-95, бухгалтерия—37-32. Для междугородных переговоров—16.

Н01213. г. Улан-Удэ. Типография Министерства культуры Бурятской АССР. Зак. № 5124.